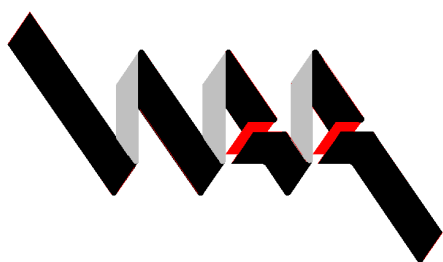

Voorjaarsnota 2022 (Primaire begroting 2023) Gemeenschappelijke Regeling WAA

Werkvoorzieningschap
Aanvullende
Arbeid **V**enlo e.o.

Venlo, 11 maart 2022

Inhoudsopgave

Bericht van het Dagelijks Bestuur	3
1. Inleiding	3
2. Doelstelling WAA	4
3. Beleidsvisie van het bestuur	4
4. Ontwikkelingen ten aanzien van de Gemeenschappelijke Regeling	5
5. Koers en bedrijfsvoering van WAA	5
5.1. Van 2014 tot en met medio 2018...	6
5.1.1. Operationeel	6
5.1.2. Uitvoering WSW c.a.	6
5.2. ...en vanaf medio 2018 tot en met 2021...	7
5.3. ...en vanaf 2023 en verder.	8
5.3.1. Operationeel	8
5.3.2. Strategisch	9
5.3.3. Covid-19	9
6. Ontwikkeling (WSW-) bezetting c.a.	11
6.1. Algemeen	11
6.2. WSW-bezetting voor 2023 totaal en per deelnemende gemeente	12
7. Economische verwachtingen in het algemeen voor 2023 en verder	12
8. Ontwikkelingen binnen het sociale domein voor gesubsidieerde arbeid overall	13
8.1. Beleidsmatige ontwikkelingen	13
8.2. Ontwikkelingen ten aanzien van de reguliere rijksbijdrage WSW	14
9. Bestuurlijke ontwikkelingen rondom de uitvoering van de WSW door WAA	15
Financiële samenvatting	16
Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid	17
Voorstel tot vaststelling van de begroting	18
Begroting	19
Programmaverantwoording	19
1. Algemeen	19
2. Sociaal beleid	20
3. Financieel beleid	21
4. Uitgangspunten voor de jaarbegroting en meerjarenbegroting	22
Overige paragrafen	31
1. Weerstandvermogen en risicobeheersing	31
2. Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing	31
2.1 Risico's voor Schap als publiekrechtelijke organisatie	31
2.2 Bedrijfsrisico's vanuit het ondernemerschap	34
3. Onderhoud kapitaalgoederen	35
4. Financiering	36
5. Verbonden partijen	40
6. Lokale heffingen	40
7. Grondbeleid	40
Overzicht van baten en lasten begroting 2023	41
Kasstroomoverzicht	44
Toelichting op de programmabegroting	45
Taakvelden	49
Kengetallen	49

Bericht van het Dagelijks Bestuur

1. Inleiding

Voor u ligt de primaire begroting 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Aanvullende Arbeid Venlo en omstreken (hierna te noemen WAA of Schap). Deze begroting is opgemaakt conform de vanaf 2005 verplichte verslaggevingsvoorschriften voor een Gemeenschappelijke Regeling (BBV).

Deze primaire begroting 2023 is, idem als de begrotingen vanaf 2015, naast de algemene uitgangspunten van de in 2015 ingevoerde Participatiewet, onveranderd opgesteld in lijn met de nog steeds van toepassing en actueel zijnde strategische koers zoals die in 2014 is verwoord en vastgelegd in de documenten "Samen Groeien" en in het verlengde hiervan het strategische koersdocument "Samen Anders!" incl. de updates en aanscherpingen van de koers zoals die zijn vastgesteld door het Bestuur vanaf december 2015 tot en met december 2020 voor WAA overall. De beleidslijnen en Bestuurlijke besluiten die hieruit volgen, zijn voor WAA normatief en kader stellend.

Vanaf 2008 is het beleid van zowel het Schap als haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv primair gericht op het realiseren van passende arbeid in een zo veel als mogelijke reguliere arbeidsomgeving voor alle personen die via de WSW op haar zijn aangewezen. Omdat de WSW vanaf 2015 geen instroom meer kent, bevindt WAA zich hierdoor vanaf 2015 al in een permanente krimpsituatie. Een situatie die vanaf 2018 verder is versneld doordat Het Schap WAA Venlo e.o. (en in haar verlengde WAA groep nv) vanaf 1-1-2018 ook niet meer financieel noch inhoudelijk verantwoordelijk is voor de uitvoering van de WSW resp. het materiële werkgeverschap voor het Beschutte deel van de WSW-doelgroep, maar fungeert nog slechts als formele werkgever en basis HRM/payroll dienstverlener voor dit deel van de WSW doelgroep.

In het algemeen kan gesteld worden dat deze krimpsituatie tekenend is en meer en meer een stempel drukt op het heden, het verleden maar met name de toekomst van WAA. Door de verdere gaande en zelfs jaarlijks versnelde krimp als gevolg van meer uitstroom dan verwacht, reduceert jaarlijks het draagvlak onder de organisatie. Om de kwalitatieve dienstverlening aan de maat te houden en te kunnen blijven voldoen aan alle (wettelijke) eisen, zijn de mogelijkheden om de overhead in een zelfde tempo te blijven reduceren beperkt. Al vanaf 2021 komen op dit punt de grenzen in zicht. Komende jaren zal het verlies aan economy of scale jaarlijks meer en meer in de financiële maar ook operationele resultaten zichtbaar worden. Op basis van de huidige verwachting zal het vanaf 2026 zelfs leiden tot een omslag en kentering van het positieve exploitatieresultaat en zal naar verwachting het operationeel resultaat vanaf dan overall structureel, en jaarlijks verder oplopend, negatief worden. En derhalve meer en meer een majeur topic worden voor WAA en haar stakeholders. Vanaf 2017 is dit al een reden voor WAA en haar deelnemende gemeenten om de huidige koers en toekomst van WAA tegen het licht te houden. Meerdere plannen vanaf 2018 tot en met medio 2020 van m.n. de gemeente Venlo, als voortrekker in dit proces, hebben geen algemene brede bestuurlijke goedkeuring kunnen krijgen. Maar niets doen is voor de toekomst geen optie. Reden voor het Schapsbestuur om vanaf medio 2020 middels het nieuwe project Samen Verder! in gezamenlijkheid en met een nieuw elan dit proces vlot te trekken.

In het algemeen kan ook gesteld worden dat vanaf medio maart 2020 tot heden Nederland, evenals de rest van de wereld, onveranderd in de ban is van en wordt het gegijzeld door het coronavirus. De overheid heeft meermalig via zogenaamde intelligente, gecontroleerde shut-/lockdowns het virus geprobeerd onder controle te krijgen en daarmee het sociale, maatschappelijke én economische leven in Nederland in diverse perioden ontwricht. En op andere momenten was dan weer sprake van een afbouw en forse versoepeling van maatregelen, met de verwachting dat we allemaal weer snel en meer en meer terug zouden kunnen naar de "normale", pré-Covid-19 situatie. Ook begin 2022 is weer sprake van een forse versoepeling van alle Covid-19 maatregelen. De verwachting in deze begroting is dat de huidige beweging verder doorgezet wordt en Covid-19 vanaf 2023 en verder een onderdeel is geworden van het normale leven en iets waar we gewoon mee te dealen hebben en derhalve onderdeel van de reguliere gang van zaken en normale bedrijfsvoering. Desondanks noopt Covid-19 toch onveranderd nog steeds tot een bepaalde mate van voorzichtigheid. In een aparte paragraaf onder het hoofdstuk Bedrijfsvoering wordt nader ingegaan op de gevolgen die Covid-19 had en mogelijk nog heeft op de bedrijfsvoering van WAA overall in 2023 en de maatregelen die WAA overall neemt in dit kader.

2. Doelstelling WAA

De doelstelling van WAA is het - voor en namens de deelnemende gemeenten - als Gemeenschappelijke Regeling uitvoering geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Participatiewet onderdeel Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) voor de in WAA deelnemende gemeenten Beesel, Bergen en Venlo tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

3. Beleidsvisie van het bestuur

Vanaf 2008 is het beleid van zowel het Schap als haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv primair gericht op het realiseren van passende arbeid in een zo veel als mogelijke reguliere arbeidsomgeving voor alle personen die via de WSW op haar zijn aangewezen. Dit beleid is vanuit het going concern uitgangspunt ook in 2023 onveranderd van toepassing.

Het Schap dient haar maatschappelijke doelstelling te realiseren met inachtneming van en in overeenstemming met belangrijke strategische (maatschappelijk aanvaarde) uitgangspunten zoals rechtmatigheid, doelmatigheid en integer handelen. Zij legt op transparante wijze verantwoording af over het door haar gevoerde beleid en de resultaten hiervan. Zoals gebruikelijk wordt het strategisch beleid van WAA periodiek in een review door het management, het Bestuur en de Raad van Commissarissen afgezet tegen de nieuwste ontwikkelingen en herijkt.

In lijn met het vigerende beleid en met inachtneming van de geactualiseerde uitgangspunten en kaders is onderstaande visie en missie onveranderd van kracht en vastgesteld voor WAA:

- **Missie: WAA overall voegt waarde toe aan haar opdrachtgevers door de inzet van SW-medewerkers.**
- **Visie: WAA groep is dé professionele organisator van duurzaam werk voor SW-medewerkers bij reguliere bedrijven / organisaties in de regio Noord-Limburg.**

Visie en missie zijn concreet vertaald in onderstaande strategische items en uitgangspunten:

"De WAA organisatie overall.....:

- Heeft sociaal en financieel renderende strategische allianties en co-creaties met het regionale bedrijfsleven en overheden".
- Realiseert voor haar SW-medewerkers duurzame plaatsingen in groepen bij opdrachtgevers.
- Ambieert samen met haar SW-medewerkers ontplooiing gericht op maximale loonwaarde".
- Is een proces- en resultaatgerichte organisatie waarin met plezier gewerkt wordt".

De strategische koers is verder vertaald in onderstaande door het Bestuur vastgestelde strategische uitgangspunten en beleidslijnen:

1. Voor de bepaling van de strategische beleidskeuzes van de WAA groep is de uitvoering van de Participatiewet –zowel op regionaal als op lokaal niveau- maatgevend. Het Werkgevers Servicepunt (WSP), bestuurd vanuit het Werkbedrijf en de in het WSP samenwerkende partners, is een netwerkorganisatie die Inclusiviteit van organisaties stimuleert en laat uitvoeren door netwerkpartners.
2. De verantwoordelijkheid voor zowel de regie als uitvoering voor het beschutte deel van de WSW is per 1 januari 2018 geheel in handen van de deelnemende gemeenten zelf. Zij zijn vanaf die datum zelf verantwoordelijk voor zowel het materieel werkgeverschap voor deze WSW groep als het aanbieden van werkplekken aan SW-medewerkers uit de Beschutte WSW groep alwaar zij (financieel) verantwoordelijk voor zijn onder de WSW. Het gaat dan om zgn. 'beschut werk' en dan meer specifiek om SW-medewerkers met een loonwaarde van maximaal 30% van minimumloon of lager. De gemeenten kunnen zelf werkplekken organiseren of deze inkopen bij andere organisaties.

3. De beschutte SW-medewerkers blijven formeel in dienst bij het Schap WAA. De rechten en plichten van de huidige SW-medewerkers blijven gehandhaafd. De gemeenten hebben het materiële werkgeverschap voor deze groep vanaf 1-1-2018 van WAA groep nv overgenomen. WAA groep nv treedt per 1 januari 2018 voor deze groep alleen als pay-roller/HR-dienstverlener op. De WAA groep vraagt voor deze vorm van dienstverlening aan de gemeente een marktconform tarief.

Zoals al aangegeven is zowel het Schap als haar uitvoeringsorganisatie WAA-groep nv, in lijn met deze beleidslijn, afgebouwd en vanaf medio 2018 geen aanbieder van beschut werk meer. WAA is tevens omgevormd tot een sociaal duurzaam detacheringsbedrijf voor de resterende WSW-doelgroep.

Vanuit financieel perspectief is hierbij nog van belang aan te geven dat, omdat vanaf 1 januari 2018 de deelnemende gemeenten (Beesel, Bergen en Venlo) in financiële zin volledig zelf verantwoordelijk zijn voor een grote groep WSW-medewerkers, de verdeelsleutel voor de gemeentelijke tekortfinanciering van WAA is aangepast. Vanaf 1-1-2018 wordt in deze verdeelsleutel alleen met het aantal niet-beschutte medewerkers gerekend.

Bij de uitvoering van de Participatiewet kán een gemeente het detacheren van werkzoekenden als instrument inzetten bij de werkgeversdienstverlening. De WAA-groep kan en zal voor de invulling van die detacheringsopgave zorgdragen, maar zal dit alleen doen op nadrukkelijk verzoek van haar deelnemende gemeenten én na expliciete toestemming van het Bestuur én alleen met en onder bestuurlijk strikt geformuleerde voorwaarden. Primair is en blijft WAA als kerntaak zich richten op het verder ontwikkelen van een sociaal detacheringsbedrijf voor sec de WSW-ers met een loonwaarde hoger dan 30%.

4. Ontwikkelingen ten aanzien van de Gemeenschappelijke Regeling

De huidige bestuurlijke samenstelling is vanaf medio 2018 ongewijzigd.

Het Bestuur van het Schap bestaat uit:

- een Algemeen Bestuur dat bestaat uit een voorzitter zijnde de vertegenwoordigende wethouder van de gemeente Venlo, de penningmeester zijnde de vertegenwoordigende wethouder van de gemeente Beesel, en de secretaris zijnde de vertegenwoordigende wethouder van de gemeente Bergen die benoemd zijn door, voor en namens de colleges uit de drie in het Schap WAA Venlo e.o. deelnemende gemeenten;
- een Dagelijks Bestuur dat bestaat uit een voorzitter die wordt afgevaardigd uit het algemeen bestuur en twee adviseurs, waarbij de twee adviseurs sec een adviserende stem hebben in het dagelijks bestuur.

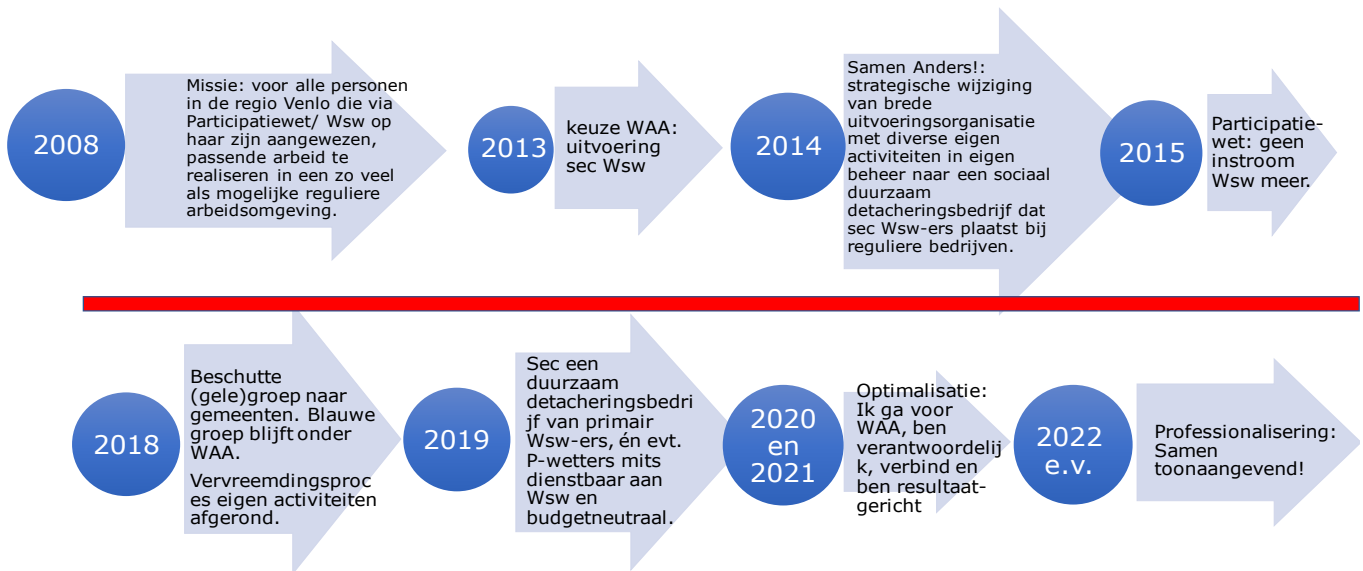
De bestuurlijke inrichting voldoet op deze wijze geheel aan alle vigerende bepalingen zoals die in de WGR van kracht zijn.

Op bestuurlijk niveau is relevant dat een eventuele herindeling van gemeenten momenteel in de regio Noord-Limburg geen politiek en bestuurlijk issue is. Maar het is natuurlijk in de toekomst niet uit te sluiten dat in het Schap deelnemende gemeenten, direct of indirect toch ooit weer betrokken zijn en/of (wederom) worden bij volgende gemeentelijke herindelingen. Herindelingen die direct relevant kunnen zijn voor de bestuurlijke constellatie en/of het directe verzorgingsgebied van WAA Venlo e.o.

5. Koers en bedrijfsvoering van WAA

De koers van WAA die onder "Samen Anders!" is ingezet, loopt - ceteris paribus - ook vanaf 2022 en de jaren daarna door. Deze vanaf 2014 ingezette koers week fundamenteel af van de koers in de jaren ervoor en heeft in een relatief zeer korte tijd tot majeure veranderingen geleid voor de gehele organisatie WAA als voor de aard, omvang én inzet van de WSW populatie van WAA.

Onderstaande is de koers en richting van WAA vanaf 2008 en verder schematisch weergegeven:

5.1. Van 2014 tot en met medio 2018...

5.1.1. Operationeel

Met het inzetten van een nieuwe koers in 2013 en het bestuurlijk vaststellen van het strategische koersdocument "Samen Anders!" in 2014, heeft WAA fundamenteel gebroken met dit verleden. Vanaf dat moment heeft WAA de koers verlegd van een traditionele SW-productieorganisatie die zelf in eigen beheer een diversiteit van activiteiten onder haar eigen regie en voor haar risico en rekening uitvoerde naar een nieuwe sociale duurzame detachingsorganisatie voor Wsw-ers met een loonwaarde vanaf 30% of meer.

Vanaf medio 2014 tot medio 2018 is een grote transformatie ingezet bij het bedrijf WAA. De eigen bedrijfsactiviteiten zijn geleidelijk en geconditioneerd vervreemd en overgedragen aan reguliere ondernemers, met zoveel mogelijk behoud van werkgelegenheid en plaatsingsruimte voor WSW-ers.

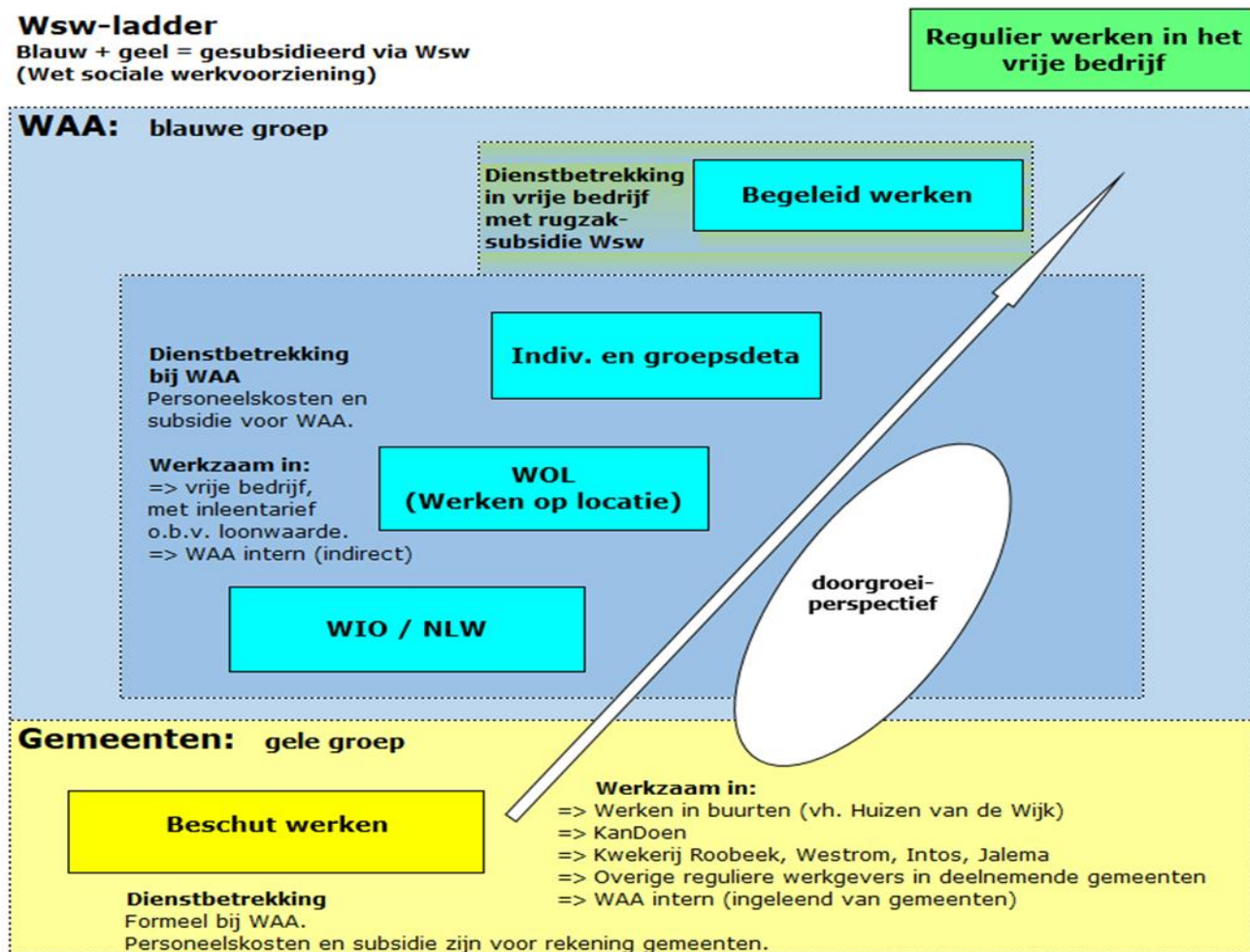
5.1.2. Uitvoering WSW c.a.

Niet alleen WAA heeft in de periode vanaf 2014 op meerdere fronten een transformatie ondergaan; dat geldt ook voor het hele sociale domein in het algemeen. Begin 2015 is het hele scala van wettelijke regelingen rondom gesubsidieerde arbeid vervangen door één allesomvattende nieuwe wet: de Participatiewet. De WSW is weliswaar onderdeel van deze Participatiewet maar kent een status aparte; de oude regeling is a.h.w. doorgetrokken maar is wel een gesloten regeling geworden waar vanaf 2015 geen instroom meer in mogelijk is.

In 2014 is Bestuurlijk besloten dat WAA zich alleen gericht op de uitvoering van de WSW, waarin nadrukkelijk **niet** de brede doelgroep die onder de Participatiewet valt zal worden bediend, **tenzij** ondersteunend aan de SW en budgetneutraal.

Eind 2017 hebben de deelnemende gemeenten aanvullend hierop ook besloten om vanaf 1-1-2018 zélf het materiële werkgeverschap en daarmee de gehele verantwoordelijkheid voor het uitvoeren en organiseren van passend werk voor een belangrijk deel van de gehele WSW-populatie zijnde de WSW-doelgroep Beschut (loonwaarde tot 30%) naar zich toe te trekken. Dit doen gemeenten vanaf 2018 met eigen, lokaal maatwerk o.a. door onder regie en verantwoordelijkheid van gemeenten vallende concepten zoals Werken in Buurten. Het Beschut werken is derhalve bij WAA vanaf 2018 volledig afgebouwd. Het Schap WAA Venlo e.o. (en in haar verlengde WAA groep nv) is derhalve vanaf 1-1-2018 niet meer financieel noch inhoudelijk verantwoordelijk voor de uitvoering van de WSW resp. het materiële werkgeverschap voor het Beschutte deel van de WSW-doelgroep, maar fungeert nog slechts als formele werkgever en basis HRM/payroll dienstverlener voor dit deel van de WSW doelgroep.

In het verlengde hiervan is WAA groep nv als WSW-uitvoeringsorganisatie van het Schap met ingang van 1-1-2018 als sociaal duurzaam detacheringsbedrijf alleen ingericht op de uitvoering van de WSW voor sec personen uit de doelgroep met een loonwaarde van 30% of hoger (zgn. niet-beschutte deel van de WSW). Schematisch ziet dit er als volgt uit:

De SW kent derhalve vanaf 2015 alleen nog uitstroom en hierdoor krimpt de WSW-populatie van WAA jaarlijks. Deze krimp zal de komende jaren sneller toenemen, dit als gevolg van een hogere gemiddelde leeftijd en hierdoor een groter natuurlijk verloop ((pré)pensioen, vroegtijdig overlijden ca), maar ook door meer uitval van WSW-ers richting WIA. Dit laatste is o.a. een gevolg van meer uitval van de doelgroep doordat de mate van handicap met het groeien van de leeftijd meer dan evenredig toeneemt.

5.2. ...en vanaf medio 2018 tot en met 2021...

In het verlengde van de koers vanaf 2014, heeft, als afronding van het afstoten van de eigen product en marktcombinaties, in 2018 de vervreemding en hieraan verbonden afstoting van eigen huisvesting plaatsgevonden, en is WAA verhuisd naar een veel kleiner, gehuurd kantoor. Dit heeft, samen met een forse krimp in regulier personeel vanaf die periode, vanaf 2018 gezorgd voor een sterke kostenreductie en een fors hogere mate van flexibiliteit in de kostenstructuur ten opzichte van het verleden. Vanaf dat moment is de daling van de toegevoegde waarde meer dan volledig gecompenseerd door een daling van de exploitatielasten. Dit heeft voor de beleidsmatig gewenste risicoreductie én resultaatverbetering voor WAA overall gezorgd.

Met het medio 2018 afscheid nemen van het industriële complex aan de Edisonstraat in Venlo is ook voor WAA in woord en daad een nieuwe periode aangebroken. Een periode van zoeken en een nieuwe manier van werken en nieuwe uitvoeringsmodaliteit ontwerpen, organiseren en vervolgens doen. Een proces dat door WAA met verve is opgepakt en doorgevoerd "terwijl de winkel gewoon open was". Vanaf eind 2019 heeft WAA de basis hiervoor staan. De SW-medewerkers zijn voor bijna 95% geplaatst bij reguliere bedrijven en staat een organisatie en structuur die het gehele proces van (her)plaatsingen voor alle SW medewerkers ondersteunt. De nieuwe basis is er.

Na 2019 is op deze basis verder gebouwd en is de WAA-organisatie langzaam maar zeker in een meer stabiele fase en geleidelijke maar permanente krimp terecht gekomen. De WAA-organisatie staat en is te typeren als "een stabiel verder krimpende sociaal duurzame detachingsorganisatie voor sec de WSW".

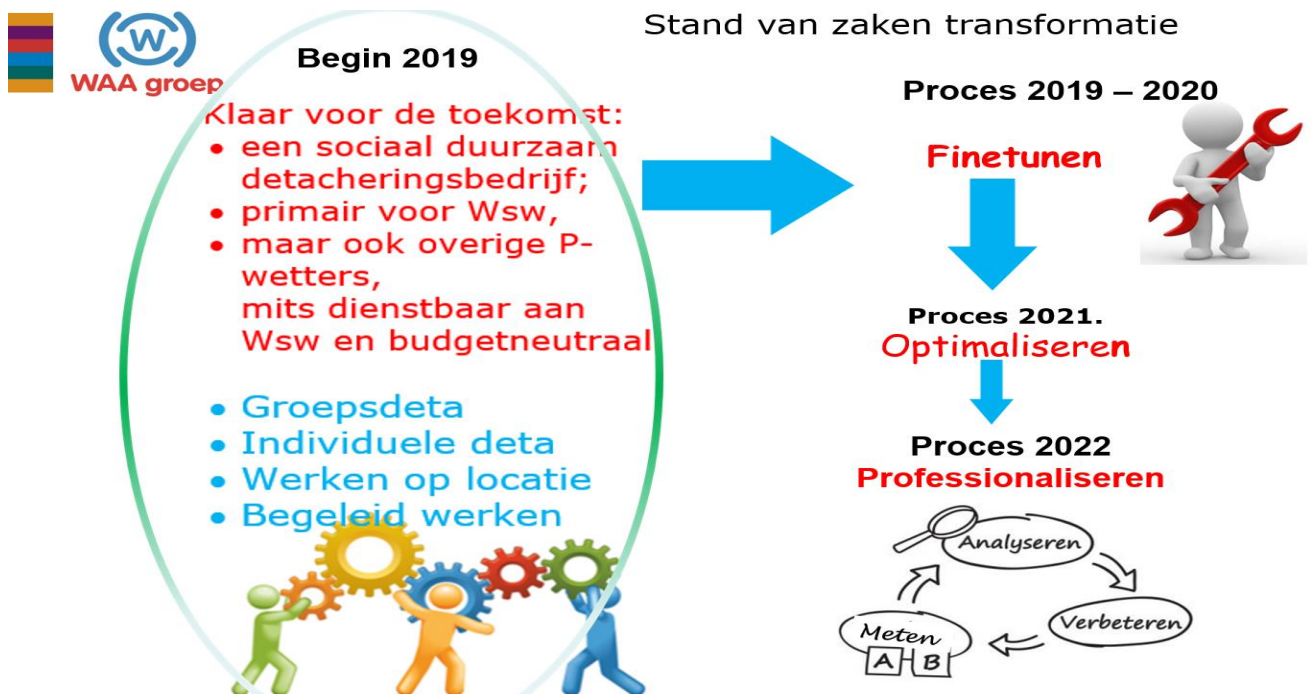
Vanaf 2020 ontwikkelt WAA zich binnen de koers verder en wordt de gehele WAA organisatie overall gefinetuned o.a. door het interne programma "Eigenaarschap" met hierin 4 hoofdthema's: Ik ga voor WAA, Ik ben resultaatgericht, Ik ben verantwoordelijk en Ik verbind. Elk thema wordt ondersteund met een apart traject zodat het niet blijft bij begrijpen maar ook doen. Wat leidt tot een gezamenlijke verantwoordelijkheid om van de WAA een mens-, klant en resultaatgerichte organisatie te maken. Waarbij evenwicht en balans tussen de drie gebieden het sleutelwoord is. Dit vanuit een continu reciproke proces van kritisch zelf analyseren naar verbeteren en vervolgens meten. En dan weer bijstellen. Dit proces wordt ondersteund door gericht te investeren in het gereedschap dat nodig is om deze stappen te kunnen zetten, met name ICT en opleidingen.

De fase tot 2021 is te typeren als "finetuning en optimaliseren" van de organisatie WAA en alle bedrijfsprocessen. Dit proces zal in 2022 niet stoppen, maar vanaf 2023 en verder doorlopen. Hierbij past de organisatie zich, binnen haar mogelijkheden, in omvang jaarlijks zoveel als mogelijk aan in lijn met de jaarlijkse daling van het aantal WSW-ers en krimpt derhalve ook jaarlijks. Deze beweging is vanaf 2013 al in gang gezet.

5.3. ...en vanaf 2023 en verder.

5.3.1. Operationeel

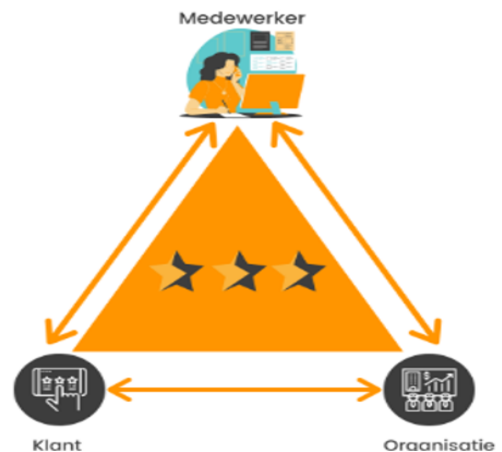
Vanaf 2022 ontwikkelt WAA zich binnen de koers verder en gaat de gehele WAA organisatie de volgende fase in. Deze nieuwe fase vanaf 2022 en verder is te typeren als het Professioneel verder door ontwikkelen van de organisatie WAA en alle bedrijfsprocessen. Het proces zal in 2023 verder worden uitgerold onder project 'Samen Toonaangevend' en wordt in onderstaande figuur nader geduid:

Hoofddoelstelling van dit project zijn om intern en extern Samen en in samenhang de organisatie verder te ontwikkelen naar een Toonaangevende en her- en erkende kennis en netwerkpartner in de regio Venlo voor alle arbeidsvraagstukken ten aanzien van de primaire doelgroep van WAA.

* Professionalisering van de WAA-organisatie door nog meer werken onder het motto Samen Toonaangevend. Verder bouwen aan thema 2021; van optimalisatie naar toonaangevend als organisatie; WAA wordt dé organisatie in de regio voor passende plaatsingen van medewerkers uit WAA doelgroep in reguliere bedrijfsomgeving. Dit is onderdeel van onze bedrijfsstrategie vanaf 2018, waardoor wij blijvend leren en ons structureel (verder) verbeteren. Dit met als doel dat onze medewerkers met nóg meer plezier en energie werken, en hierdoor kunnen floreren in hun werkomgeving. Hiermee kunnen zij hun ervaringen en inzichten nóg beter inzetten voor onze klanten, en daardoor het bedrijfsrendement positief beïnvloeden.

* Verdere afbouw z.g. "granieten" bestand (thuiszitters) door verdere beperking verzuim en leeloop.

5.3.2. Strategisch

Zoals al in de inleiding aangegeven, verkeert WAA al vanaf 2015 in een permanente staat van krimp. Met alle gevolgen op diverse gebieden, waarbij de grenzen van economy of scale nu in zicht zijn. Reden voor het Bestuur van het Schap om, met inachtneming van ieders belangen, op basis van gelijkwaardigheid en rekening houdende met belangen van andere stakeholders én – last but not least – de mensen in de doelgroep waar het allemaal om draait(!), de eerdere gestopte onderzoeken per medio 2020 een vervolg te geven en samen nieuw onderzoek uit te zetten naar hoe dan verder. Dit vervolgonderzoek is genaamd Samen Verder!. Eind 2021 is de zgn. richtingsfase hierbij afgerond. Er wordt gezamenlijk toe gewerkt naar een oplossing waarbij zowel de eerder beoogde integratie van WSW en overige doelgroepen in de participatiewet bij de gemeente Venlo vorm en inhoud kan worden gegeven én die tevens een oplossing biedt voor het oplopende negatieve economy of scale effect in de uitvoering van sec de WSW. Eind 2021 ligt een voorstel vanuit Samen Verder! om het Schap komende jaren onveranderd de rol van samenwerkingsverband te laten behouden. Via die weg blijft dan sprake van gezamenlijk regie en uitvoering van de WSW in de regio Venlo en omstreken. De operationele uitvoering van de WSW blijft bij WAA groep nv maar deze zal in zijn geheel over gaan naar de gemeente Venlo. Dit laatste via een overname van alle aandelen van WAA groep door de gemeente Venlo van het Schap. Alle participanten in dit proces hebben eind 2021 expliciet het voornemen uitgesproken deze oplossing en route te steunen. Momenteel wordt deze optie in zijn geheel verder inhoudelijk uitgewerkt in de inrichtingsfase van het project Samen Verder!. Tevens wordt het geheel beoordeeld op haar merites en risico's door de kopende partij. Hangende dit onderzoek is vooralsnog bestuurlijk besloten tot een status quo en de huidige structuur en koers van WAA onveranderd en going concern tot nadere bestuurlijke besluitvorming door zowel het Schapsbestuur als de gemeente Venlo door te zetten. Deze begroting is derhalve opgesteld op basis van going concern-grondslagen.

5.3.3. Covid-19

Zoals al in de inleiding bij deze jaarrekening is aangegeven, zijn de jaren 2020 tot en met 2022 bij WAA getekend door alles rondom Covid-19. Hierdoor is het sociale, maatschappelijke én economische leven in Nederland in diverse perioden gedurende 2020 en 2021 abrupt tot een gedeeltelijke stop gekomen. En op andere momenten, zoals medio 2021, was dan weer sprake van een afbouw en forse versoepeling van maatregelen. Het menselijke, sociale en economische leven zit sindsdien in een achtbaan of rollercoaster. Met alle sociale, maatschappelijke maar ook economische gevolgen van dien.

Als sec naar economische gevolgen wordt gekeken, is de ervaring uit 2020 en 2021 en de verwachting voor 2022 en verder dat de directe impact van deze crisis – ceterus paribus - op sec de exploitatie van het Schap WAA beperkt is, en ook zal blijven. Immers, de activiteiten van het Schap beperken zich primair tot regievoering en administratie c.a. van de WSW voor haar deelnemende gemeenten en aansturing van haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv. De primaire baten van het Schap, zijnde vnl. rijksbijdrage WSW en gemeentelijke bijdragen, evenals de primaire lastenstroom

van het Schap, zijnde vnl. uitvoeringsbijdragen WSW en vaste vergoedingen voor regie-, administratie en controlewerkzaamheden, zijn veelal vast en worden o.b.v. de huidige wetenschap naar verwachting nauwelijks (primair) geraakt door de huidige crisis. Op middellange en langere termijn kan dat, zeker als deze crisis lang aanhoudt, een heel ander verhaal zijn. Hiervoor wordt verwezen naar de risicoparagraaf.

De indirecte impact van Covid-19 is anders dan de directe impact; het Schap wordt immers indirect natuurlijk wel degelijk, en wel fors hierdoor geraakt doordat zij, ceterus paribus, 100% deelnemer is in de uitvoeringsorganisatie WAA groep nv. WAA groep nv is en wordt nog steeds wel degelijk behoorlijk geraakt. Enerzijds doordat haar kwetsbare mensen uit de WSW doelgroep bij het opleveren van het virus meer uitvallen (o.a. als gevolg van ziekte en/of quarantaine) maar ook omdat in de lockdown-perioden mensen in bepaalde sectoren van de economie niet of minder kunnen werken waardoor delen van in haar opbrengstenstroom (toegevoegde waarde uit leveringen van diensten) wegvallen. Daarbovenop is een bijkomend gevolg van Covid-19 dat het op een mondiale schaal zorgt voor spanningen in de logistieke ketens. Iets dat enkele grote klanten van WAA groep nv raakt. Al met al zorgt Covid-19 bij WAA groep nv voor een druk op de omzet bij veelal gelijkblijvende loon-(kosten) resp. zelfs hogere kosten als gevolg van capaciteits- en vraaguitval en extra maatregelen die getroffen moeten worden.

In 2020 en wederom in 2021 heeft het Rijk coronacompensatie voor Sw-bedrijven verleend. Via de uitvoerings- en plaatsingsbijdrage is deze rijks-compensatie, in lijn met bestuurlijke besluitvorming uit 2020, steeds volledig doorbetaald aan WAA groep nv. Dit zal ook gaan gebeuren met eventuele compensaties in de toekomst die nu, evenals de mogelijke kosten uit dien hoofde, PM geraamd zijn. Hierdoor worden de gevolgen van Covid-19 op de bedrijfsvoering/exploitatie en de compensatie hiervoor binnen de WAA-constellatie zowel materieel als formeel gematched. In verband met het afwijkende en eenmalige karakter van zowel de ontvangst als doorbetaling van deze coronabijdrage van het Rijk resp. gemeenten via de Rijksbijdrage WSW, wordt de ontvangst hiervan in de exploitatie van het Schap apart verantwoord onder Diverse baten. De doorbetaling aan WAA groep nv wordt ook apart verantwoord onder Bijdragen aan derden.

Naast compensatie van het Rijk heeft WAA al in maart 2020 afspraken met haar klanten kunnen maken waarbij, met een beroep op partnership, ook deze relaties vanaf toen onveranderd steeds bijdragen hebben geleverd en zullen blijven leveren om elke (semi-)lockdown periode opnieuw de gevolgen van Covid-19 samen te mitigeren. Over en weer wordt de extra waarde van partnership in deze periode pas echt duidelijk. En wordt de meerwaarde van de huidige koers van WAA overall meer en meer duidelijk. Samen met de ingezette maatregelen bij WAA groep nv en de compensatie van het rijk en klanten, was de coronacompensatie van het Rijk in 2020 maar ook nu in 2021 wederom ruim voldoende om de gevolgen van Covid-19 op de exploitatie van WAA groep nv te mitigeren.

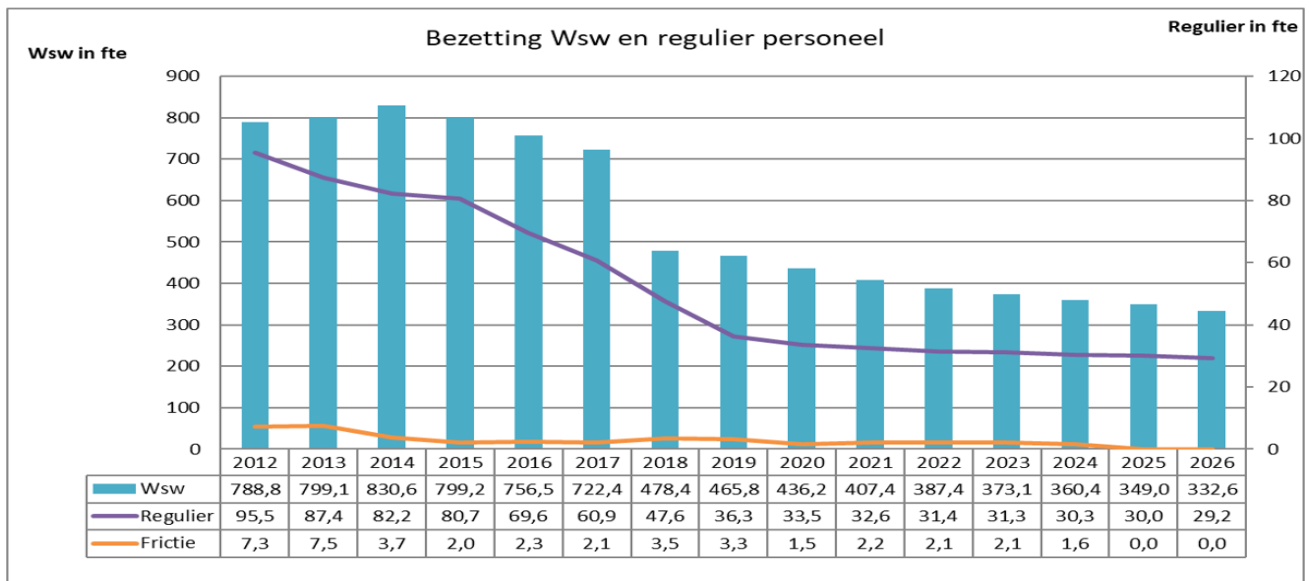
Sinds begin 2022 worden alle maatregelen geleidelijk afgebouwd en wordt Covid-19 meer en meer onderdeel van het normale zijn. De verwachting dat we in 2022 allemaal weer terug kunnen en vanaf 2023 weer terug zijn naar de "normale", pré-Covid-19 situatie.

Echter, zoals aangegeven, is de verwachting dat Covid-19 na 2022 niet weg is, en blijft het voorsnog wel onveranderd een risico, ook na 2022. Reden voor WAA om Covid-19, ook na 2022 nog, steeds met de nodige voorzichtigheid door te vertalen in de verwachte resultaten en (meerjaren)budgetten. Weliswaar zijn aparte Covid-19 buffers in de exploitatie vanaf 2023 als PM geraamd, maar door te zorgen voor prudent financieel beheer met voldoende ruimte voor onvoorzien in zowel de baten als lasten, én voor de komende jaren tot en met 2026 structureel een hoger eigen weerstandsvermogen bij zowel WAA groep als het bij het Schap aan te houden dan noodzakelijk, wordt binnen de exploitatie en balans van WAA overall voldoende ruimte aangehouden om zélf de (verdere) gevolgen van Covid-19 primair eerst in haar eigen organisatie financieel te kunnen opvangen. Ondanks de forse impact die de crisis heeft gehad op de balans en exploitatie van WAA overall, is de financiële en liquiditeitspositie van WAA overall naar verwachting onveranderd per eind 2022 en voor de nabije toekomst zodanig aan de maat dat de continuïteit van de gehele WAA-organisatie voorsnog niet in gevaar is. Derhalve zal e.e.a. onverminderd naar verwachting geen gevolgen hebben voor de waardering van de deelneming WAA groep nv bij het Schap, en derhalve geen gevolgen hebben voor de exploitatie van het Schap. Los van de eigen maatregelen binnen de WAA entiteit, is op langere termijn, en in directe en indirecte zin en los van haar exploitatie etc., continuïteit voor het Schap zelf sec als gevolg van de wettelijke garanties die de WGR biedt, overigens überhaupt nooit een issue. Waarvan acte!

6. Ontwikkeling (WSW-) bezetting c.a.

6.1. Algemeen

De overgang per 1-1-2018 van de beschutte groep WSW-ers naar de gemeenten in 2018 (met een uitloop naar 2019) en de krimp vanaf 2015 door natuurlijk verloop én de ombouw van WAA als bedrijf, heeft voor een forse daling in de WSW-populatie voor WAA gezorgd. Deze daling is in de jaren daarna verder gegaan. Deze is zelfs versterkt doordat m.n. als gevolg van geen instroom en dus een stijging van de gemiddelde leeftijd van de doelgroep, meer mensen uit de doelgroep met (pre-)pensioen gaan en/of niet meer in staat zijn om deel te nemen in het arbeidsproces en uitvallen. Dit zorgde, en zorgt ook in de toekomst, niet alleen voor een sterke daling van de WSW-populatie waarvoor WAA aan de lat staat, maar ook voor krimp in WAA-organisatie daar rondom heen.

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat de reguliere personeelsformatie van ca. 96 fte in 2012 naar ca. 31,4 fte in 2023 is gedaald. Ook vanaf 2023 zal, ceteris paribus, deze daling doorzetten maar in een sterk verminderd tempo. Het tempo van afbouw zal in 2023 en volgende jaren steeds minder worden omdat in toenemende mate sprake zal zijn van een steeds negatiever "economies of scale" (schaalvoordeel) effect in m.n. de staf- en begeleidingsorganisatie van WAA. Het wordt vanaf 2020 jaarlijks steeds meer zichtbaar dat de krimp van de WAA-organisatie minder snel kan gaan dan de (verdere) daling van de WSW-populatie. Vanuit budgettair oogpunt zoekt WAA hierbij steeds de grens op maar zal nooit overheen (kunnen) gaan. Het feit dat WAA een publieke organisatie is die werkt met een kwetsbare doelgroep, zorgt voor een tegenwicht en natuurlijke balans. In de meerjarenraming t/m 2026 is hiermede rekening gehouden.

De met de (versnelde) afbouw gemoeide frictiekosten van de WAA-organisatie worden, conform vigerend beleid en wettelijke (verslaggevings-) voorschriften volledig gefinancierd uit een hiervoor gealloceerde bestemmingsreserve voor de hele periode van krimp. Omdat deze afbouw van de organisatie tot en met 2021 voornamelijk is gerealiseerd met een minimum aan frictiekosten, door m.n. te sturen op natuurlijk verloop in regulier (staf-)personeel in combinatie met reallocaties van bezetting resp. herverdelingen van taken en verantwoordelijkheden binnen de zittende organisatie, zijn eind 2021 de beschikbare middelen in het frictiefonds meer dan voldoende om de eind 2021 aanwezige én latente frictiekosten voor de komende jaren af te dekken. Hierdoor is naar verwachting vanaf 2022 en de jaren daarna, geen (aanvullende) dotatie aan deze bestemmingsreserve noodzakelijk. Eind 2019 was al sprake van een overschot in het fonds van € 500.000 dat, ondanks de onttrekking van € 100.000 in 2020, per eind 2020 zelfs is opgelopen naar ongeveer € 590.000! Vanuit de standaard beleidslijn worden tekorten in het frictiefonds aangevuld met een (aanvullende) gemeentelijke bijdrage. Vanuit die zelfde beleidslijn zal het verwachte overschot van € 590.000 in het fonds ultimo 2020, vanaf 2021 tot en met 2025 geleidelijk met jaarlijkse cohorten van € 147.500 terugvloeien naar de deelnemende gemeenten middels een reductie op de jaarlijkse gemeentelijke exploitatiebijdragen voor WAA. De financiële impact van de frictie op de WAA-exploitatie is door de inzet van een bestemmingsreserve voor frictiekosten beperkt, maar het effect van de krimp en frictie op het

personeel en de WAA-organisatie zélf is iets dat, los van de financiële kant van het verhaal, wel steeds en onverminderd een stempel blijft drukken op de organisatie WAA. Iets dat ook in 2023 en ook de jaren daarna nog nadrukkelijk de aandacht vraagt en ook verdient. De winkel is en blijft immers wel steeds open...

6.2. WSW-bezetting voor 2023 totaal en per deelnemende gemeente

Voor 2023 is onderstaande WSW-bezetting voor het Schap en de (deelnemende) gemeenten geraamd:

gemeente	aantal SE bij WAA geplaatst per gemeente 2023 (A)	aantal SE beschut bij gemeenten geplaatst per gemeente 2023 (B)	aantal totaal SE per gemeente 2023 (C=A+B)
Beesel	36,2	9,3	45,5
Bergen	47,6	22,2	69,6
Venlo	293,2	141,0	434,2
Niet deeln. gemeenten	0,0	0,0	0,0
totaal	377,0	172,5	549,5

*) Totaal taakstelling per gemeente is berekend o.b.v. financieringsmethodiek "werkgemeente" vanaf 1-1-2017 en o.b.v. extrapolatie van gegevens jaargemiddelde over 2021 per gemeente met een uitstroom% van 4,9% voor 2022 resp. 3,7% voor 2023.

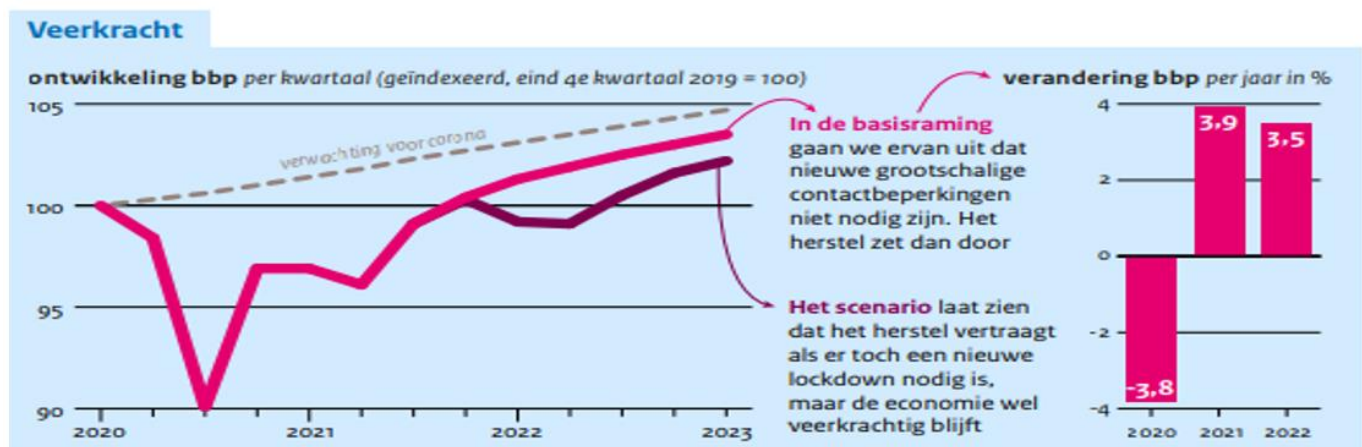
Ten opzichte van 2022 daalt de totale bezetting SW bij gemeenten in 2023 verder. Dit omdat sprake zal zijn van natuurlijke uitstroom terwijl vanaf 1-1-2015 geen instroom meer is in de WSW.

7. Economische verwachtingen in het algemeen voor 2023 en verder

Na een krimp van de economie met ongeveer 5% in 2020 als gevolg van Covid-19 en de forse opleving van de economie daarna in 2021, zijn volgens CPB per begin 2022 twee hoofdsenario's mogelijk voor 2022: wel of geen 3e Covid-19-golf en lockdown in 2022 en volgende jaren. Indien nog een golf komt, dan is de verwachting dat de economie in 2022 minder sterk zal groeien dan in de situatie dat dit niet het geval zal zijn. Voor 2023 ten opzichte van 2022 verwacht het CPB voorsnog dat de verstreckende (economische) gevolgen en maatregelen om Covid-19 onder controle te krijgen, in 2022 in elk scenario succesvol zijn en dat de economie vanaf 2023 steeds zal groeien met ongeveer 2% tot 3% ten opzichte van 2022. Onderstaande zijn de scenario's door CPB schematisch uitgewerkt

CPB-cijfers Prinsjesdag 2021

Het economisch herstel krijgt vaart, er blijft onzekerheid over de ontwikkeling van de pandemie

In deze primaire begroting 2023 en de bijbehorende meerjarenraming is op prudente wijze rekening gehouden met het scenario uit de basisverkenning. Hierbij is het uitgangspunt op basis van deze verwachting dat na 2022 een algehele afname van de pandemie is opgetreden. En hierdoor zowel op regionale, landelijke en globale schaal in economisch opzicht een verdere wederopstanding uit de Covid-19 crisis zal zijn na 2022, met een geleidelijk naar een normaal niveau van ongeveer 2% economische groei na 2023 en volgende jaren erbij.

8. Ontwikkelingen binnen het sociale domein voor gesubsidieerde arbeid overall

8.1. Beleidsmatige ontwikkelingen

De Participatiewet, waar de WSW nu onderdeel van is, is een brede wet voor iedereen met een afstand tot de arbeidsmarkt die volledig erop gericht is om iedereen in die wet zoveel als mogelijk te plaatsen in een reguliere arbeidsomgeving. De beweging die bij WAA vanaf 2014 is ingezet zijnde "van binnen naar buiten" wordt hierdoor (nogmaals) ondersteund en onderstreept. Een beleid dat verder breed ondersteund wordt middels een voor iedereen algemeen geldende, brede sociale agenda voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die uitvloeide in een banenakkoord vanaf 2014 tussen de sociale partners. Hierbij is toen be- en afgesproken dat eind 2020 ruim 200.000 extra banen in zowel de publieke als private sector moeten zijn ingevuld door mensen met een (dreigend) grote afstand tot de arbeidsmarkt. Al in 2015 heeft het Rijk aangekondigd vanaf eind 2020 een officiële brede en algemene evaluatie van de Participatiewet te gaan uitvoeren.

Eind 2019 heeft een eerste voorzichtige tussenevaluatie van het Centraal Planbureau ten aanzien van de eerste effecten van de Participatiewet het licht gezien. De eerste conclusies hierbij geven aan dat de primaire doelstelling van de wet door deze wet dichterbij is gekomen dan ooit. Maar dan wel alleen voor dat deel van de doelgroep waarbij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die in de basis voldoende potentie/loonwaarde bezitten om zich uiteindelijk zonder permanente ondersteuning vanuit het publieke domein zelfstandig een arbeidsplek in een reguliere omgeving te verwerven en (misschien nog belangrijker) te behouden. Voor hen is een inclusieve samenleving écht dichterbij gekomen. Maar voor mensen met een (blijvend) grote afstand tot de arbeidsmarkt, het zgn. Nieuw Beschut, blijkt het toch nog heel lastig te zijn om een blijvende plek in een reguliere omgeving te verwerven. Werkgevers staan niet onwelwillend tegen het opnemen van meer mensen "met een vlekje" maar als puntje bij paaltje komt, zijn er toch vaak té forse barrières. Ondanks alle vangnetten rondom heen. En als werkgevers de stap toch durven te maken, vraagt men veelal zeer forse bijdragen, en (meerjarige) garanties van gemeenten en/of UWV maar ook WAA om alle risico's af te dekken.

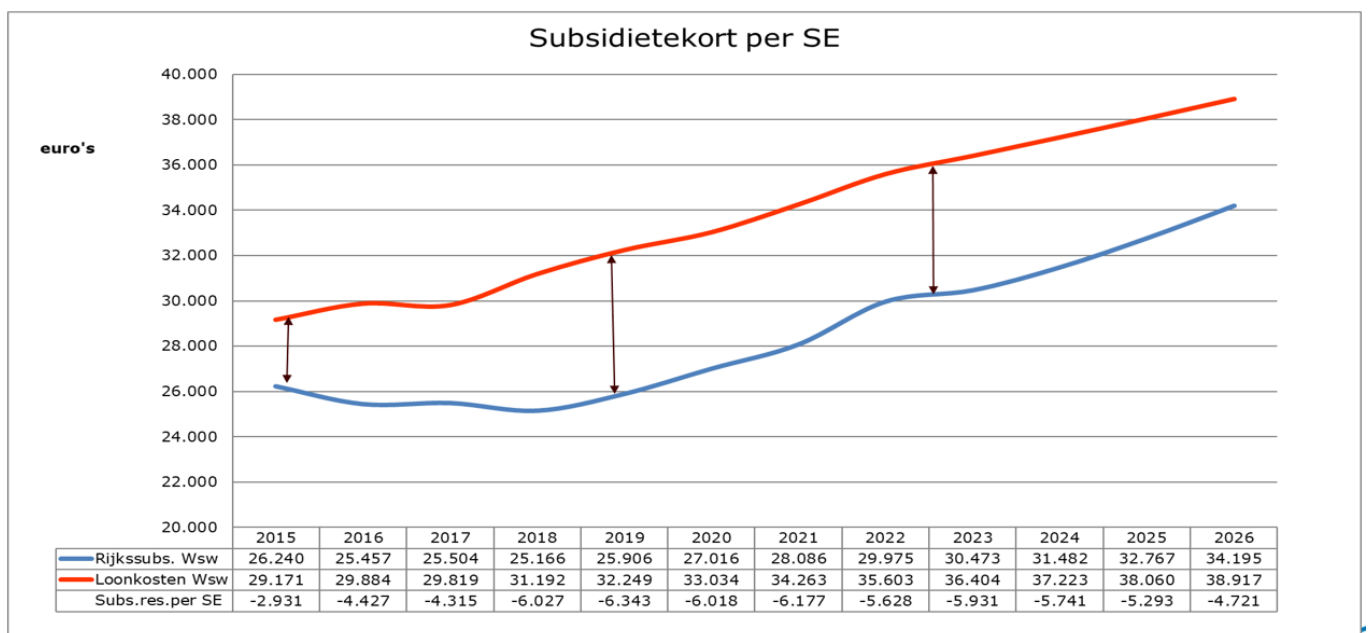
Bovenstaande bevindingen uit de tussenevaluatie in 2019 zijn in 2020 en 2021 bevestigd met vervolgrapporten. En daar waar, naar aanleiding van de eerste signalen dat het met een deel van de uitvoering van de Participatiewet minder goed ging, in Den Haag en omgeving stemmen opgingen om op de ingezette lijn door te gaan met meer inzet en extra dwangmiddelen zoals een quotum-met boetebeleid in combinatie met een wettelijke verplichting voor invullen van Nieuw Beschut door gemeenten, is begin 2021 een andere richting gekozen. In januari 2021 is in de Tweede Kamer een motie aangenomen om op korte termijn te komen tot een oplossing om de groeiende groep Nieuw Beschut toch ook aan een baan en werk te helpen: de opzet en inrichting van wat men noemt Regionale Sociale Ontwikkelbedrijven. Beoogd zijn hierbij publiekrechtelijke bedrijven die zowel de arbeidsovereenkomst én plaatsing van mensen met een arbeidsbeperking en een hogere loonwaarde verzorgen zoals WSW, maar dat ook oppakken voor de nieuwe groep uit de Participatiewet zijnde de doelgroep Nieuw Beschut waarvoor dat nu niet is weggelegd. De Sociale Ontwikkelbedrijven dienen naast het bestaande, specifiek ook straks voor het Nieuw Beschut onder hun eigen regie een plaatsing te organiseren in een zo reguliere omgeving. En daarmee oppakken wat werkgevers nu onder de huidige wet laten liggen. Het lijkt op de uitvoering WSW oude stijl, maar met een groot verschil; de nieuwe Sociale Ontwikkelbedrijven worden geacht de werkgeversrol voor de groep Nieuw Beschut op te pakken en plaatsingen voor mensen uit deze moeilijke plaatsbare groep Nieuw Beschut vorm en inhoud te geven bij en in samenspraak met reguliere werkgevers. De hoofdlijn en basisgedachte van de Participatiewet zijnde Inclusiviteit ten aanzien van werken in een reguliere omgeving voor iedereen met een afstand tot de arbeidsmarkt blijft zo in takt. Alleen het proces coördineren rondom matching en plaatsing bij reguliere werkgevers én de inkomensvoorziening voor deze groep verzorgen, dat wordt toch weer een publieke in plaats van een private taak. Inclusiviteit avant la lettre! En op het eerste oog een mooie (polder) oplossing en nobele gedachte. Na de motie is het aan het huidige kabinet om hier concreet verder vorm en inhoud te geven.

Maar enige scepsis is hier toch op zijn plaats. Immers, de historie heeft aangetoond dat ondanks dat de overheid alles voor een reguliere plaatsing faciliteert, het plaatsen en opnemen in een bedrijf an sich vaak een nobel streven is, maar in de praktijk lastiger is, en valkuilen kent. Inclusiviteit is veel meer dan een gereedschapstas vanuit het Rijk met een (subsidie) instrumentarium. Het vergt vooral bij zowel de overheid als werkgevers maar ook op de werkvloer een andere mindset. En zoiets is breder dan een motie of wet; dat kost geld, forse inspanningen maar ook veel tijd om een andere cultuur te creëren bij iedereen in de samenleving. Een ervaring die WAA ook hierbij heeft en die o.a. voor zorgt dat het laatste 5% deel van haar Sw-populatie lastig plaatsbaar is en blijft. En dit vormt daarmee een uitdaging maar ook een risico voor de exploitatie van WAA voor nu en de komende jaren. Maar wel een uitdaging die WAA aangaat!

8.2. Ontwikkelingen ten aanzien van de reguliere rijksbijdrage WSW

In 2020 is de door het Rijk in 2014 aangekondigde jaarlijkse lineaire afbouw van de reguliere Rijksbijdrage per arbeidsjaar WSW (= totaal excl. Covid-19-bijdrage) met € 550 voor het laatst toegepast. Vanaf 2021 is de Rijksbijdrage WSW jaarlijks aangepast aan de loon- en prijsontwikkeling Overheid (LPO). De verwachting is dat het rijk dit beleid ook komende jaren onveranderd doorzet. Ondanks de stijging van de loonkosten WSW (onder invloed van Cao-afspraken) en door de te verwachten oplopende sociale lasten zoals pensioenpremies, zal het subsidietekort WSW per arbeidsjaar daarom in 2023 en volgende jaren naar verwachting niet verder oplopen. Er is dan een nieuwe status quo ontstaan.

Ondanks het stoppen van de subsidiekorting WSW blijft echter a.g.v. de kortingen t/m 2020 ook in 2023 en volgende jaren het subsidietekort WSW onveranderd hoog. Zeker als het wordt afgezet tegen het basisjaar 2014, zoals blijkt uit onderstaande grafiek. Het subsidietekort WSW heeft vanaf 2015 jaarlijks voor een oplopende financiële druk op gemeentelijke budgetten in het sociale domein gezorgd.

Deze financiële druk is vooralsnog niet van de baan. Vooralsnog wordt in deze begroting ervan uitgegaan dat de hoogte van de WSW-subsidie, de LPO (Loon-Prijs-Ontwikkeling)-compensatie, en het LIV (Loon-Inkomens-Voordeel voor lage lonen) zoals eind 2021 bekend, normatief zijn voor de komende jaren. Gezien de consistentie van het Rijksbeleid rondom (fiscale en andere) vergoedingen voor WSW-arbeidskosten in de afgelopen jaren, ligt hier wel nadrukkelijk een risico. Hiervoor wordt verwezen naar de risicoparagraaf in deze begroting.

9. Bestuurlijke ontwikkelingen rondom de uitvoering van de WSW door WAA

De WSW en daarmee WAA is vanaf 2015 een onderdeel van een bredere Participatiewet. Een kaderwet die nadrukkelijk gemeenten positioneert als centrale regie- en uitvoerder die verantwoordelijk is om al haar burgers en iedereen met een afstand tot de arbeidsmarkt zo snel als mogelijk weer een passende plek te geven in een zo regulier mogelijke arbeidsomgeving. Iets dat naadloos aansluit op de nieuwe WAA-organisatie zoals die vanaf eind 2018 staat.

De krimp in SW en de oplopende economies-of-scale-effecten bij WAA, in samenhang met de uitdagingen waarvoor gemeenten over de volle breedte staan vanuit de Participatiewet én de parallellen die meer en meer zijn tussen WSW en de andere doelgroepen binnen die Wet, hebben ertoe geleid dat de gemeente Venlo, als grootste belanghebbende gemeente binnen WAA, vanaf december 2016 heeft onderzocht óf en zo ja, hoe, wat en waar het mogelijk zou zijn de uitvoering van de gehele WSW vorm en inhoud te willen gaan geven binnen haar eigen gemeentelijke sociale domein. Dit heeft vanaf in 2018 meermalig geresulteerd in een rapport dat niet breed door alle partijen gedragen werd. Hierdoor is vanaf 2019 een soort status quo ontstaan.

Echter is onverminderd het bestuurlijke besef aanwezig dat de huidige situatie op termijn zorgt voor een jaarlijks oplopend maatschappelijk kostenniveau en operationele uitvoeringsperikelen, waardoor dit op termijn niet houdbaar is. Reden voor het Bestuur van het Schap om, met inachtneming van ieders belangen, op basis van gelijkwaardigheid en rekening houdende met belangen van andere stakeholders én – last but not least – de mensen in de doelgroep waar het allemaal om draait (!), medio 2020 een nieuw onderzoek uit te zetten naar hoe dan verder. Dit onderzoek genaamd Samen Verder! is medio 2020 opgepakt. Uit oogpunt van voorzichtigheid is in deze primaire begroting 2023 rekening gehouden met mogelijke kosten voor Samen Verder! en zijn beperkte middelen binnen de totale WAA-exploitatie apart hiervoor gealloceerd en gereserveerd.

Hangende het onderzoek Samen Verder! is vooralsnog bestuurlijk besloten tot een status quo en de huidige structuur en koers van WAA onveranderd en going concern tot nadere bestuurlijke besluitvorming door het Schapsbestuur door te zetten. Omdat ten tijde van de opmaak van deze primaire begroting 2023 het vervolg onderzoek Samen Verder! c.a. nog steeds in volle gang is en de uitkomsten hiervan nog niet bekend zijn, is de mogelijke impact en verdere gevolgen van deze beoogde beweging derhalve (nog) onbekend en is e.e.a. in deze begroting als PM opgenomen. Deze primaire begroting 2023 is derhalve opgesteld op basis van going concern-grondslagen voor zowel het Schap als WAA groep nv c.a. Mochten zich in de loop van 2022 resp. 2023 echter ontwikkelingen voortdoen die nopen tot een heroverweging van dit uitgangspunt, zal een en ander per ommegaande worden vertaald in een begrotingswijzing.

De uitkomsten van het gehele vervolgproces Samen Verder! rondom de toekomstige (bestuurlijke) positionering van WAA binnen het gehele sociale domein van de deelnemende gemeenten resp. specifiek binnen de gemeente Venlo zijn nog niet bekend maar kunnen wel van majeure invloed zijn op zowel de aard en omvang als (toekomstige) continuïteit van zowel het Schap WAA Venlo e.o. (als gezamenlijke regievoerder voor de WSW in de regio Venlo) en haar WSW uitvoeringsorganisatie WAA groep nv c.a. En ongeacht de uitkomst van dit proces is e.e.a. nú al een hele tijd van grote invloed op WAA. Immers: het hele proces van onderzoek naar de nieuwe toekomst van WAA duurt nu al bijna zeven (!) jaar. Gedurende al die tijd van onzekerheid ten aanzien van de toekomst is WAA zeer prudent ten aanzien van het aangaan van langdurige verplichtingen en grote investeringen in haar structuur, instrumentarium, organisatie, en personeel. Dit om het risico van grote desinvesteringen naar de toekomst te beperken. Dit betekent dat tot 2026 prudent wordt geïnvesteerd in mensen en middelen. WAA draait on going concern (doorlopende continuïteit) en kan en zal hangende de onzekerheid ten aanzien van de toekomst, maar beperkt middelen inzetten voor innovatie van middelen en processen en voor een meer structurele kwalitatieve en kwantitatieve impuls in haar organisatie. Er is op dit punt sprake van een zekere stilstand. En stilstand is achteruitgang. Zeker in de zeer dynamische (buiten-) wereld waarin WAA opereert. Hier loopt zowel WAA als ook al haar stakeholders inclusief de gemeenten steeds meer en meer een risico naar de toekomst. Ook dit is een bestuurlijk aandachtspunt dat vraagt voor een krachtig besluit op korte termijn in het belang van alle stakeholders van WAA.

Financiële samenvatting

Het begrote **geconsolideerde** concernresultaat (Schap en WAA groep nv) 2023 komt uit op een tekort van € **1.877.000**. Dit is een verbetering t.o.v. de 1^e begrotingswijziging 2022 met € 183.000, vooral door het wegvallen van de in de operatie verwerkte Covid-19 buffer ad € 150.000 in 2022 naar PM in 2023 en lagere diverse lasten (o.a. t.b.v. project Samen Verder!) in 2023.

Het geconsolideerde concernresultaat van WAA wordt onderverdeeld in de netto kosten van WSW-arbeid (zgn. subsidieresultaat WSW), de netto resultaten die voortkomen uit het organiseren en bieden van passende arbeid voor deze doelgroep (zgn. operationeel resultaat), de kosten verbonden aan de ombouw van WAA (frictiekosten ca.) en diverse baten en lasten.

Totaal concernresultaat Schap incl.NV

in €1.000

	2020 W.	2021 P	2022 B	2023 B
Operationeel resultaat	1.179	686	225	181
Voorzichtigheidsbuffer i.v.m. corona			-150	
Operationeel resultaat incl. coronabuffer	1.179	686	75	181
Rijksbijdrage coronafonds	933	231		
Diverse baten -/- lasten	-129	-184	-265	-168
Subtotaal	1.983	734	-190	12
Subsidieresultaat Wsw	-1.849	-1.954	-1.870	-1.890
Resultaat excl. frictiekosten	134	-1.221	-2.060	-1.877
Frictiekosten	-166	-192	-207	-207
Totaal concernresultaat	-32	-1.413	-2.267	-2.084

- 2020 is Werkelijkheid, 2021 betreft voorlopige cijfers (Prognose), 2022 betreft 1^e Begrotingswijziging en 2023 betreft Primaire Begroting.

Het **operationeel resultaat** betreft het resultaat van WAA groep nv voor uitvoering geven aan de aanwijzings- en uitvoeringsovereenkomst WSW met het Schap zijnde de organisatie van passende arbeid en bestaat uit de omzet van bedrijfsactiviteiten minus de operationele kosten hierbij.

Het **subsidieresultaat WSW** is het resultaat van de kosten minus baten voortkomende uit de basis van wettelijke opdracht WSW zijnde werkgeverschap bieden voor WSW medewerkers door gemeenten resp. WAA Venlo e.o. en betreft de totale werkgeverskosten WSW c.a. minus de rijksbijdrage WSW. Het subsidieresultaat is **niet** beïnvloedbaar voor zowel WAA als gemeenten en een gevolg van externe factoren zoals cao en rijksbeleid.

Het begrote concerntekort voor 2022 van € 2.084.000 zal voor € 825.000 worden gedekt door de inzet van eigen vermogen door WAA groep nv en voor € 305.000 door inzet van overschotten bij het Schap. Het resterende tekort zal, naast bijdragen uit de bestemmingsreserve frictie, worden gedekt door een bijdrage door de deelnemende gemeenten van € **600.000**. Voor een toelichting verwijzen we naar paragraaf 3 van deze begroting.

Voor 2022 wordt o.b.v. de verwachte WSW-bezetting per gemeente en de inwoneraantallen per gemeente op 1-1-2021, onderstaande verdeling van de totale bruto gemeentelijke tekortfinanciering naar de afzonderlijke deelnemende gemeenten geraamd:

Totaal gemeentelijke tekortfinanciering (in € x 1.000)	2023 primaire begroting	2022 begroting na 1 ^e wijz.	2022 begroting voor wijz.	2021 werkelijk
Beesel	116	116	159	156
Bergen	141	141	196	201
Venlo	888	888	1.290	1.243
Totaal voor bonus (bruto bijdrage)	645	645	1.145	1.100
Af: te verdelen bonus	- 45	- 45	- 45	0
Totaal deelnemende gemeenten (netto bijdrage)	600	600	1.100	1.100

Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid

Een basishouding en natuurlijk uitgangspunt voor een publiekrechtelijke organisatie als WAA is dat zij in al haar doen en laten bij de uitvoering van haar publieke taak altijd en overal doelmatig en rechtmatig handelt. Dit geldt voor zowel de wettelijke als ook in de uitvoering van alle andere (overheids-)taken die door de participanten in de regeling bij haar zijn neergelegd.

1. Doelmatigheid

Doelmatig opereren ten aanzien van haar sociale opdracht betekent voor WAA **het maximaal invullen van de taakstelling voor haar gemeenten**. Het Schap heeft, evenals in voorgaande jaren, ook in 2021 op dit aspect binnen haar mogelijkheden maximaal invulling gegeven aan haar doelstelling en derhalve op dit punt doelmatig gehandeld.

Doelmatigheid veronderstelt ook dat alle toegewezen taken binnen de gestelde kaders adequaat worden uitgevoerd met inachtneming van alle vigerende (wettelijke) kaders en tegen voor deze participanten aanvaardbare kosten. Hiertoe zijn in het kader van doelmatigheid vanaf 2017 onderstaande in "Samen Groeien" en in de geactualiseerde koers bevestigde, verankerde randvoorwaarden opgenomen:

- De werkwijze van het WAA-bedrijf moet sober en doelmatig zijn: de uitgaven worden hierop aangepast. Daar waar expertise of andere vormen van ondersteuning noodzakelijk is wordt contact gezocht met de drie deelnemende gemeenten; vacatures zouden dan ook over en weer kunnen worden uitgewisseld.
- WAA dient zo min mogelijk langlopende financiële verplichtingen aan te gaan. Daar waar dit onverhoopt toch aan de orde zou kunnen en moeten zijn vanuit bedrijfsvoering, wordt dit vooraf besloten door het Bestuur in en na samenspraak met de deelnemende gemeenten. Dit om eventuele staartverplichtingen als gevolg van een mogelijke mismatch tussen eisen en wensen van een sterk veranderende WAA-organisatie en kosten uit lopende contracten en investeringen te minimaliseren.
- Binnen de huidige financiële positie van zowel WAA als gemeenten zal een substantieel bedrag inzetbaar worden gemaakt om de beoogde transitie te maken, waardoor de WAA "fit" wordt en een kostenstructuur krijgt die past bij een veranderende maar ook krimpende organisatie. De gehele ombouw en transitie van de entiteit WAA zal gecontroleerd en geconditioneerd gebeuren met oog voor organisatorische en financiële stabiliteit en continuïteit van de organisatie WAA én haar participanten. Inzet van eigen én aparte frictiemiddelen moet gebeuren rekening houdende met en binnen de bestaande financiële mogelijkheden van zowel WAA als de deelnemende gemeenten en onder genoemde randvoorwaarden.

WAA blijft in dit proces ten aanzien van doelmatigheid jaarlijks streven naar evenwicht tussen doel en de hieraan verbonden kosten en bijdragen, in samenwerking met de deelnemende gemeenten. Doel is om middels een combinatie van mogelijkheden het resultaat op bedrijfsvoering bij de WAA jaarlijks te verhogen en daardoor de kortingen op de rijksbijdrage WSW op te vangen met als gevolg de gemeentelijke bijdragen te beperken. In alle jaar- en meerjarenbegrotingen t/m 2026 is jaarlijks een tekort voor WAA op de uitvoering van de WSW opgenomen, dat past binnen dit kader. De tekorten worden (vooralsnog) jaarlijks gedekt door een (aanvullende) gemeentelijke bijdrage.

Doelmatigheid is en blijft altijd voor WAA van belang en zal intern periodiek worden gemeten en getoetst aan de hand van vooraf benoemde prestatie-indicatoren. Via jaarrekeningen, begrotingen, kwartaalberichten, maandrapportages en maandelijkse dashboards worden periodiek alle voor de sturing en bedrijfsvoering relevante indicatoren op een eenduidige en transparante wijze periodiek aan alle belanghebbenden bij WAA gepresenteerd.

Naast eigen indicatoren wordt doelmatigheid bij het Schap en haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv jaarlijks getoetst door de gerealiseerde doelen en de daarbij behorende kosten voor de uitvoering van de WSW af te zetten tegen beschikbare branchegegevens. Dit, tezamen met een duidelijke periodieke (interne) verantwoording en toelichting op resultaten en van nature ingebouwde interne en externe controles, zorgt voor een informatieverzorging die de vereiste (bestuurlijke) transparantie waarborgt. WAA heeft altijd al doelmatigheid hoog in haar vaandel staan en zal op dit punt de ingezette lijn blijven volgen.

2. Rechtmatigheid

Rechtmatigheid is te zien als **"handelt binnen vigerende wettelijke kaders** én bestuurlijke beleids- en richtlijnen zoals die door haar deelnemende gemeenten zijn geformuleerd".

Rechtmatigheid veronderstelt ook te allen tijde integer zijn in al het doen en laten. Ook dit is voor een publieke organisatie als WAA een must en een vanzelfsprekendheid.

Bij rechtmatigheid hoort ook het adequaat afleggen van verantwoording naar alle participanten, transparantie in doen en laten en integer zijn. Dit zijn de uitgangspunten voor al het handelen en doen en als zodanig benoemd door WAA.

Omdat het afleggen van verantwoording en transparantie voor WAA altijd al van groot belang was en ook blijft, en het Schap het belang van Sisa (single information single audit) en de informatie die hieruit naar voren kwam, onverminderd onderschrijft, zijn – ondanks het ontbreken van een wettelijke verplichting hiervoor - in 2021 wederom de van toepassing zijnde Sisa-gegevens door WAA integraal opgenomen in de jaarstukken.

De accountant geeft middels de controleverklaring aan in hoeverre WAA heeft voldaan aan de eisen van financiële en sociale rechtmatigheid. Ook de Provincie als toezichthouder toets hier op.

- De financiële rechtmatigheid wordt getoetst door te controleren in hoeverre alle uitgaven binnen de kaders van de genoemde wettelijke regelingen vallen **én** of deze passen binnen wettelijke bepalingen voor verslaggeving (gemeentelijke comptabiliteitsvoorschriften), financiering (wet FIDO), etc. Vanaf den beginne heeft WAA steeds ruimschoots aan de gestelde rechtmatigheidseisen voldaan en ook in 2020 was dit het geval. WAA blijft ook in de toekomst streven om steeds aan deze eisen te voldoen maar kan geen garantie hiervoor geven. Dit omdat het Rijk jaarlijks wet- en regelgeving aanpast zonder rekening te houden met praktische (on)mogelijkheden. Hierdoor is het risico van subsidiekorting altijd latent aanwezig.
- De sociale rechtmatigheid wordt getoetst door te controleren of WAA heeft voldaan aan de personele eisen zoals die door het Rijk in de WSW heeft neergelegd.

De accountant en de Provincie hebben in 2021, wederom, vastgesteld dat ook op dit punt de WAA-organisatie voldoet aan de wettelijke resp. administratief-organisatorische eisen die op dit punt van belang zijn.

WAA richt zich vanaf 2014 op de uitvoering van de WSW sec, en blijft dit vooralsnog onverminderd doen. Behoudens de inzet van mensen uit de Participatiewet op werkobjecten á la WSW om de uitvoering van de WSW te ondersteunen, zijn geen andere doelgroepen dan WSW in behandeling bij WAA. De resultaten (i.c. kosten en opbrengsten) die door WAA gegenereerd worden, worden geclassificeerd als volledig publiekrechtelijk. De publieke activiteit van WAA vloeit namelijk per definitie voort uit de WSW. Mocht sprake zijn van activiteiten die niet hieraan direct of indirect gerelateerd zijn, worden deze steeds zowel operationeel als financieel nadrukkelijk gescheiden van de WSW. Op deze wijze voldoet WAA aan de eisen die de WSW stelt en is de scheiding van WSW met overige activiteiten, en van publieke en private financiering duidelijk verankerd in de (administratieve) organisatie van de gehele WAA-organisatie.

Voorstel tot vaststelling van de begroting

Het Dagelijks Bestuur stelt aan het Algemeen Bestuur voor deze begroting vast te stellen.

Begroting

Programmaverantwoording

Algemeen

Het Schap kent in zijn begroting en jaarrekening één programma. Dit is het programma Sociale werkvoorziening. Alle processen van het Schap, inclusief alle ondersteunende processen zoals bestuur, financieel en operationeel beheer e.d. zijn gericht op dit programma zijnde het verzorgen van de uitvoering WSW voor de deelnemende gemeenten.

Nadrukkelijk dient, idem als in alle jaarrekeningen en begrotingen vanaf 2018, ook in deze begroting 2023 rekening gehouden te worden bij elke vergelijking ten opzichte van alle jaren t/m 2017 van de kerncijfers, exploitatie e.d. van WAA op totaalniveau over de jaren vanaf 2018 en verder, dat de totale SW-populatie waarvoor WAA de WSW uitvoert, vanaf 2018 fors lager is dan in voorgaande jaren. Er is nl. vanaf 1-1-2018 geen sprake meer van een integrale maar van een deelluitvoering van de WSW voor de gemeenten via WAA. Dit omdat gemeenten vanaf 1-1-2018 zélf aan de lat staan voor de uitvoering van het beschutte deel van WSW.

Programma Sociale werkvoorziening

1. Algemeen

Onder de nieuwe Participatiewet is het wettelijke kader voor de uitvoering van WSW van vóór 2015 ook daarna onveranderd doorgezet.

Hierbij ligt en blijft regie, uitvoering en financiering van de WSW onveranderd bij de individuele gemeenten. Het Schap is - en blijft dat voortsnog onder voorbehoud van verandering hierin o.a. door het lopende onderzoek Samen Verder! naar een andere uitvoeringsmodaliteit - als Gemeenschappelijke Regeling door haar gemeenten integraal aangewezen als uitvoerder van de WSW. Zij heeft primair als taak de uitvoering van de WSW voor, door en namens de deelnemende gemeenten te verzorgen, hen te ondersteunen bij het invullen van hun WSW taakstelling en fungeert als Shared Service Center en als gemeenschappelijke werkgever voor WSW-dienstbetrekkingen voor en namens haar deelnemende gemeenten.

In deze begroting wordt ervan uitgegaan dat, going concern en met inachtneming van de huidige status quo situatie, de gemeenten de rijksbijdrage WSW voor elke gerealiseerde WSW-dienstbetrekking, idem als tot en met 2022, ook voor de volgende volledig beschikbaar blijven stellen aan het Schap. Voor de bepaling van de rijkssubsidie WSW per dienstbetrekking en de in te vullen taakstelling door het Schap per gemeente, is in deze begroting uitgegaan van het voor 2023 e.v. apart door het Rijk aangegeven vergoedingendeel WSW als onderdeel in de Participatiewet voor de verschillende gemeenten. Dit wordt jaarlijks door het ministerie van SZW gepubliceerd als onderdeel van het totale Participatiebudget.

Onderstaande variabelen zijn hierin bepalend en worden hiervan afgeleid:

- Het aantal medewerkers, uitgedrukt in arbeidsjaren resp. standaardeenheden (SE), dat landelijk én per gemeente apart via de Participatiewet, onderdeel Wet sociale werkvoorziening, bekostigd wordt, wordt op basis van actuariële gegevens ten aanzien van verwachte uitstroom hiervan jaarlijks bepaald. Hierbij vormt de situatie eind 2020 en de hiervan afgeleide budgetten zoals SZW die eind 2021 gepubliceerd heeft voor 2022 t/m 2026 de basis. Deze gegevens worden in de loop van 2022 door het Rijk jaarlijks geactualiseerd voor 2023 en verder op basis van de realisatie van t-1 resp. op basis van de realisatie 2021 voor 2022 e.v.
- Een vast budget per standaardeenheid waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen budget voor oude doelgroep (WSW) en budget voor nieuwe doelgroep (Participatiewet);

- De “omrekenverhouding” WSW-medewerkers, uitgedrukt in Full Time Equivalent (FTE), naar standardeenheden (SE), kenbaar gemaakt aan de afzonderlijke bestuurlijke eenheden middels een uitvoeringsbeschikking.
- Voor 2023 worden de volgende omrekenfactoren vastgesteld (idem als in 2022):
 - Licht gehandicapt 1,00
 - Middel gehandicapt 1,00
 - Zwaar gehandicapt 1,25

De door het Rijk voor 2023 aan gemeenten toegekende WSW subsidievergoeding in arbeidsjaren is het te realiseren bezettingsdoel voor elke gemeente, en hiervan afgeleid voor WAA geeft dit tevens het maximum aan van de te subsidiëren WSW-arbeidsplaatsen per gemeente voor 2023. Omdat deze subsidiëring tot en met 2026 is bepaald o.b.v. historische bezettingscijfers uit 2021 en een statistische uitstroomkans voor de jaren na 2021, is er een risico op (grote) afwijkingen in de komende jaren. En ondanks het feit dat vanaf dus 2015 geen instroom in de WSW meer plaatsvindt blijft hierdoor een risico van onder- of overrealisatie aanwezig. In geval van orderrealisaties in SE is het gestelde doel niet gerealiseerd maar hoeft vanaf 2015 het niet door WSW verplichtingen gedekte overschot op de rijkssubsidie WSW niet te worden terugbetaald aan het Rijk. Dit omdat vanaf 2015 sprake is van een niet geoormerkt WSW-deel in een ontschot overall Participatie-budget. Bij overrealisatie geldt dit ook en zijn de kosten voor overrealisatie derhalve ook voor eigen risico en rekening van de betreffende gemeente.

De reguliere WSW subsidie (excl. een eventuele incidentele Covid-19 opslag) van naar verwachting € 30.473 per arbeidsjaar in 2023 zal, in lijn met hetgeen eerder door het Rijk is aangegeven, naar verwachting ook na 2023 stabiel blijven op dit nieuw nominaal structureel lagere niveau ten opzichte van afgerond €29.000 in 2020. In de volgende jaren zullen naar verwachting hierop alleen nog jaarlijks aanpassingen gedaan worden o.b.v. indexatie ter hoogte van de zgn. LPO. Deze indexatie dekt echter alleen en slechts ten dele de verwachte loonkostenstijging af en verkleint het oplopende subsidietekort, maar compenseert het zeker niet. De financiële gevolgen van de afbouw van de rijksbijdrage WSW zijn geheel voor risico en rekening van de hiervoor bij wet door het Rijk aangewezen gemeenten.

2. Sociaal beleid

In de beleidsvisie van het bestuur is aangegeven welke doelstellingen het Schap nastreeft. Op sociaal gebied zijn deze doelstellingen onveranderd ten opzichte van vorige jaren en vertaald in concreet meetbare termen als:

- een beleid gericht op plaatsing van WSW-medewerkers in het reguliere bedrijfsleven, rekening houdend met de individuele wensen en mogelijkheden van eenieder;
- optimale invulling van de jaarlijks door het Rijk aangegeven taakstelling.

Plaatsingen, in- en uitstroom

Het verloop van het aantal geplaatste fte (incl. Begeleid werken) is als volgt:

Aantal fte	2023*	2022*	2021	2020	2019
Beginstand	379,9	394,9	420,0	456,3	472,6
Bij: instroom	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bij: toename a.g.v. verhuizingen en wijzigingen van handicapcode	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Af: Werken in buurten naar deelnemende gemeenten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Af: uitstroom naar reguliere arbeid	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Af: uitstroom overige	-13,6	-15,0	-25,1	-36,3	-16,3
Eindstand	366,3	379,9	394,9	420,0	456,3
Uitstroom in %	-3,6%	-3,8%	-6,0%	-8,0%	-3,4%

*) 2019 en 2020 werkelijk, 2021 volgens laatste cijfers, 2022 en 2023 volgens begroting

Vanaf 2015 is de eindstand van t-1 en de actuarieel berekende uitstroom per gemeente leidend voor de jaarlijkse subsidievaststelling WSW van de afzonderlijke gemeenten voor de komende perioden.

Wachtlijst

Vanaf 1-1-2015 zijn alle WSW-wachtlijsten opgeheven omdat vanaf die datum ook geen instroom meer mogelijk is vanaf een wachtlijst in de WSW.

Taakstelling WSW en realisatie

WAA zal, conform de beleidsdoelstellingen, evenals in 2022 ook in 2023 en volgende jaren de aan haar door individuele gemeenten toegewezen WSW-populatie conform de kaders van de WSW voorzien van passende arbeid.

3. Financieel beleid

De begroting 2023 van het Schap sluit met een tekort van € 1.260.000. Dit is incl. een bijdrage in de reorganisatie-/frictiekosten ad € 207.000 aan WAA groep nv. Het tekort zal worden gedekt door:

- een gemeentelijke tekortfinanciering ad € 600.000;
- een onttrekking van € 207.000 uit de bestemmingsreserve ter dekking van frictiekosten over 2022;
- een vrijval van € 147.500 van de bestemmingsreserve, dit uit hoofde van bestuursbesluiten in december 2021 dat de per 31-12-2021 benodigde bestemmingsreserve € 590.000 minder is dan eerder voorzien, en dat dit voordeel verdeeld over de jaren 2021 tot en met 2025 wordt ingezet ter dekking van eventuele exploitatietekorten van het Schap resp. ter mitigering van de gemeentelijke bijdragen over die jaren;
- inzet van overschotten op de exploitatie uit voorgaande jaren ad € 305.000 ten laste van de algemene reserve.

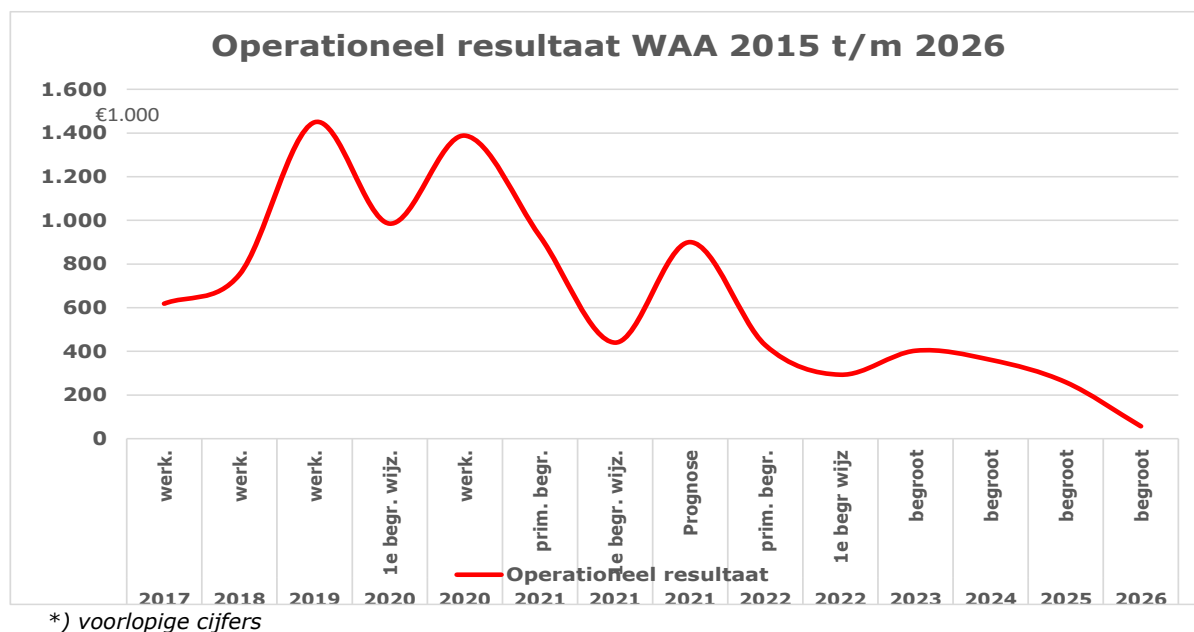
Voor de jaren 2023 t/m 2026 is vooralsnog eveneens jaarlijks een vaste bijdrage van € 600.000 aan gemeentelijke tekortfinanciering begroot. Het jaarlijks tekort van het Schap is in die jaren begroot op gemiddeld ca. €1 mio tot €1,4 mio. Het verschil zal door het Schap en WAA groep nv ook in die jaren, idem als in 2023, door inzet van de bestemmingsreserve frictie én de vrijval hiervan ad jaarlijks € 147.500 en verder door inzet van in het verleden uit positieve exploitaties opgebouwde eigen middelen worden gedekt. Hierdoor zal het totale weerstandvermogen van Schap en de NV jaarlijks vanaf 2022 afnemen van ongeveer € 7,1 mio tot € 3,1 mio eind 2026, en zit dan op het bestuurlijk bepaalde minimum niveau van € 3,0 mio. Tot 2026 is de ruimte boven het minimumniveau bestuurlijk gealloceerd om eventuele negatieve effecten door Covid-19 op te kunnen vangen.

Zowel het subsidieresultaat als het operationele resultaat bij WAA groep nv zijn relevant voor het totaalresultaat van de gehele entiteit WAA. Hieronder valt de aard en omvang van de opbrengsten voor verkochte diensten én de hieraan verbonden bedrijfskosten. Daarbovenop is het ook van belang in hoeverre een SW-organisatie succesvol is bij het buiten plaatsen van cliënten middels Begeleid Werken. En ten slotte zijn de kapitaallasten en overheadkosten van belang die weer afhangen van hoe en op welke wijze de invulling van overhead en de financiering van een organisatie vorm en inhoud is gegeven.

Door de koerswijziging Samen Anders! heeft WAA groep nv dit operationele resultaat vanaf 2018 positief kunnen ombuigen, echter onvoldoende om het sterk oplopende subsidietekort te compenseren. Evenals 2020 zal ook 2021 naar verwachting nog een positieve uitschieter opleveren t.o.v. de begroting door met name structureel gereduceerde kosten, m.n. van regulier personeel. Wat betreft 2020 en 2021 dient hierbij ook te worden opgemerkt dat door de Covid-19 crisis de omzet daalde t.o.v. 2019, maar dit werd gecompenseerd door een incidenteel hogere rijksbijdrage WSW aan het Schap in zowel 2020 als 2021, die (conform bestuursbesluit) volledig aan WAA groep nv ten goede kwam.

Door de dalende SW populatie en het minder en minder kunnen anticiperen hierop door verdere inkrimping van de reguliere bezetting, zal de toegevoegde waarde dalen en het overheadkostenniveau op een stabiel regulier niveau komen. Vooral hierdoor zal het operationele resultaat van WAA groep nv vanaf 2022 dalen t.o.v. voorgaande jaren en eind 2026 naar

verwachting structureel onder de nullijn komen. Onderstaande wordt het operationeel resultaat in de tijd weergegeven;

Om negatieve gevolgen van de coronacrisis én eventuele bezuinigingen van het Rijk vanaf 2021 op te kunnen vangen, wordt (vooralsnog) bij WAA overall (Schap + WAA groep nv c.a.) een buffer-resp. weerstandsvermogen aangehouden van totaal €3,0 mio tot eind 2026. Dit vermogen dient ervoor om eventuele verdere gevolgen van de economische teruggang a.g.v. de coronacrisis en/of bezuinigingen op re-integratiebudgetten bij klanten op het exploitatieresultaat van WAA en haar uitvoeringsorganisatie in eerste instantie en in beperkte mate zelf te kunnen opvangen. Het is de bedoeling dat hiermede extra, onverwachte gemeentelijke tekortfinanciering zoveel mogelijk wordt voorkomen, maar nadrukkelijk dient gezegd te worden dat dit niet uitgesloten kan worden.

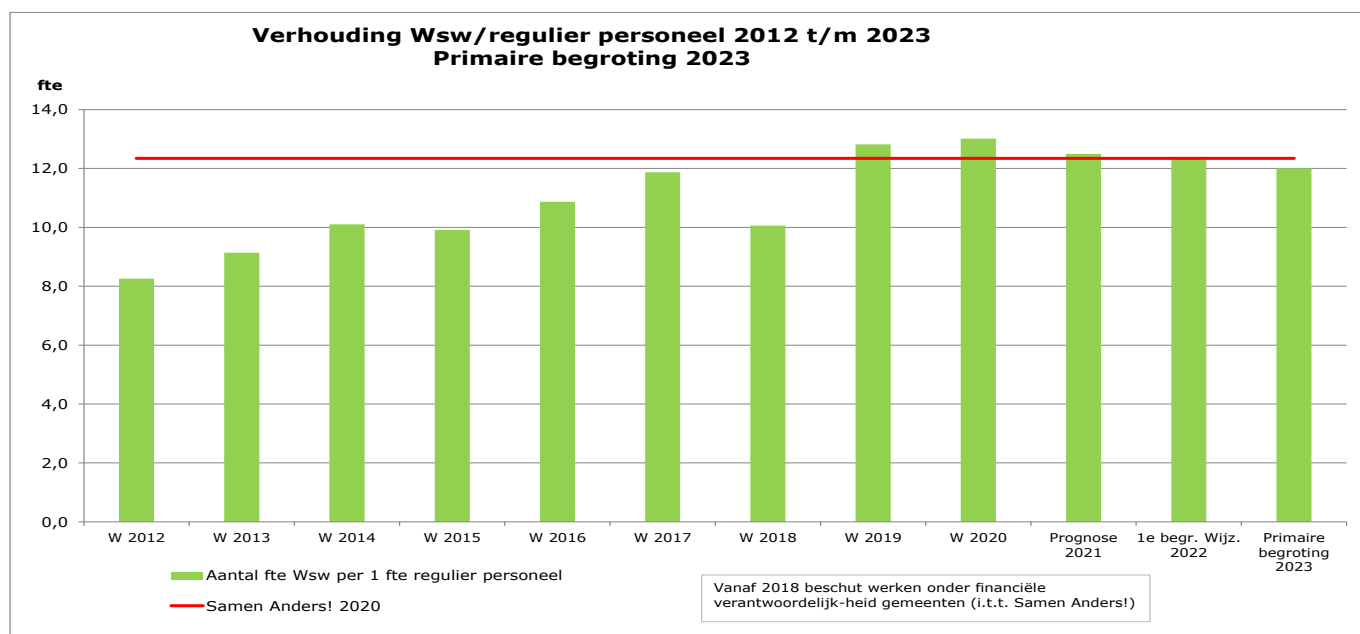
4. Uitgangspunten voor de jaarbegroting en meerjarenbegroting

De verwachting ten aanzien van het sociale en financiële beleid voor **het volgend jaar** wordt in de **jaarbegroting** vertaald, en voor de komende **vier jaar in de meerjarenbegroting**. Beide begrotingen zijn gebaseerd op de uitgangspunten zoals die onderstaand worden aangegeven. Deze uitgangspunten zijn gestoeld op bedrijfsspecifieke, regionale en landelijke ontwikkelingen die verwacht worden en zichtbaar zijn op het gebied van gesubsidieerde arbeid in het algemeen en de sector Sociale Werkvoorziening in het bijzonder. Door de reeds genoemde 100% aandeelhoudersrelatie van het Schap met WAA groep nv zijn de begrote resultaten van de NV, en de uitgangspunten hiervoor, direct van belang voor de begrotingen van het Schap.

De jaar- en meerjarenbegrotingen van het Schap en WAA groep nv zijn gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

1. Met ingang van 1-1-2015 is de nieuwe Participatiewet in werking getreden. De aparte regelingen WWB, WSW, Wajong en AWBZ dagbesteding ca. zijn samengevoegd tot één koepelregeling. De nieuwe wet is primair gericht op plaatsing van eenieder die, al dan niet tijdelijk, niet actief is in de arbeidsmarkt en aangewezen is op ondersteuning van de overheid, z.s.m. en met een zeer tijdelijke, minimale ondersteuning van de overheid terug te laten keren naar de reguliere arbeidsmarkt. Vanaf 2015 is geen instroom meer in de WSW en worden alle mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt door gemeenten zo veel mogelijk bemiddeld naar reguliere arbeid. Voor diegene waar dit niet mogelijk voor is, zorgen gemeenten zelf – al dan niet via regionale werkbedrijven - voor passende activiteiten voor deze groepen. WAA staat alleen aan de lat voor de uitvoering van de WSW.
2. Op basis van het strategisch plan "Samen Anders!" 2015 - 2020 zijn alle activiteiten voor eigen risico en rekening van WAA inmiddels afgebouwd t.g.v. externe plaatsingen van WSW-capaciteit voor en onder regie van derden. Activiteiten met relatief weinig raakvlak met onze WSW-bezetting zijn vervreemd.

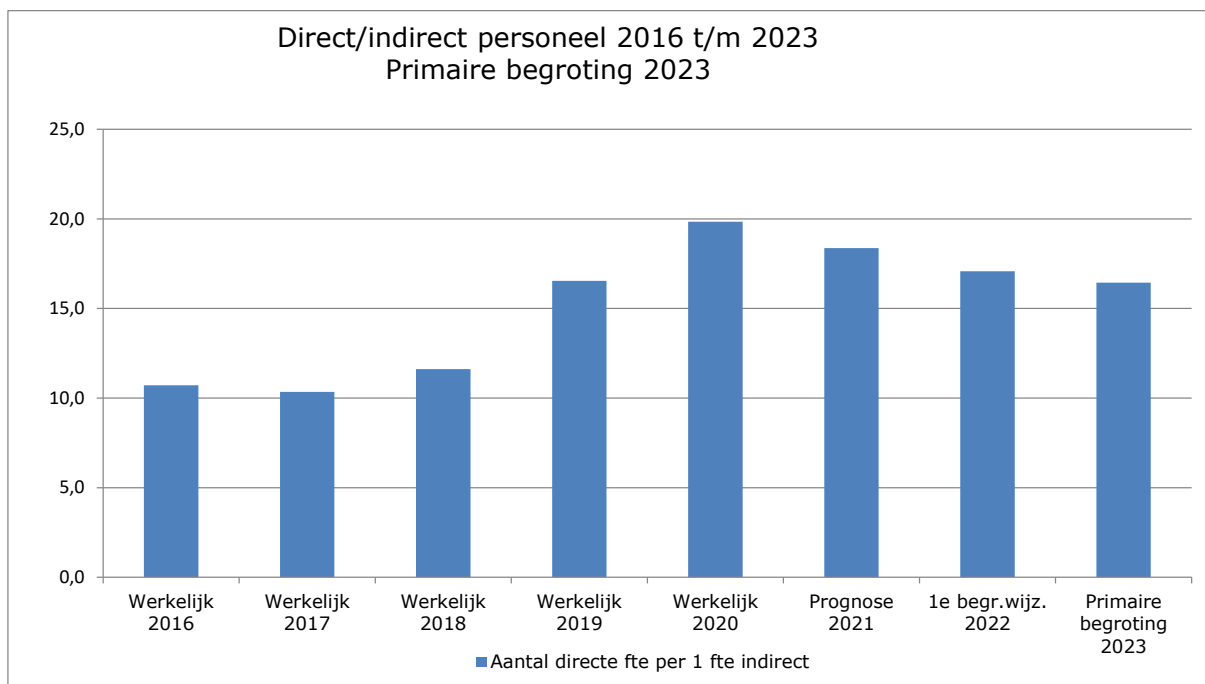
3. De beschutte groep SW-medewerkers met een lagere loonwaarde (<30%) is vanaf 2018 in zijn geheel door de gemeenten zelf overgenomen, incl. alle financiële resultaten hierop, en door WAA in zijn geheel afgebouwd. In de financiële exploitatie vanaf 2018 zijn de effecten hiervan zowel in operationele zin als qua frictie opgenomen en financieel op hoofdlijnen vertaald in zowel de jaar- als meerjarenbegroting.
4. Bij de ombouw en krimp van de organisatie en vervreemding resp. afstoten van activiteiten is rekening gehouden met frictiekosten bij WAA groep nv. In lijn met Samen Anders! geldt hierbij dat voor personele en contractuele frictie een uitlooperperiode van 1 jaar en voor infrastructurele frictie een 2-jaarstermijn wordt gehanteerd. Zie ook onder 6.
5. Voor het budgetvolume WSW geldt als uitgangspunt een taakstelling voor 2023 van 377,0 SE (incl. Begeleid werken en excl. Werken in buurten). Doordat vanaf 2015 geen instroom meer plaatsvindt daalt de gemiddelde bezetting WSW naar verwachting t/m 2025 jaarlijks met gemiddeld 4%, naar een niveau van 336,1 fte in 2026. Deze verwachte uitstroom is hoger dan in voorgaande begrotingen verwacht, o.a. door toenemende uitstroom a.g.v. uitval van WSW-ers, die hierdoor instromen in WIA.
6. De bezetting regulier personeel volgt wat betreft het directe personeel de bezetting WSW per activiteit volgens vooraf benoemde case loads. Het indirect reguliere personeel wordt afgebouwd naar rato van de afname van de WSW-bezetting, behoudens daar waar de dienstverlening van de WAA aan doelgroep, klanten en/of deelnemende gemeenten onder een kritische grens dreigt te komen. De kosten van door deze krimp naar verwachting boventallig wordend regulier ambtelijk personeel zijn in 2023 (evenals 2022), rekening houdende met een uitplaatsing- c.q. pensioneringstermijn van gemiddeld 5 jaar, als frictiekosten begroot. Met een evt. mismatch tussen boventallig en benodigd personeel is geen rekening gehouden. Daar waar mogelijk is wel met pensionering en is rekening gehouden met een voorrangsregeling voor WAA-personeel voor plaatsingen van werkleiding voor begeleiding van andere doelgroepen dan WSW in Huizen van de Wijk in de gemeente Venlo. Ook wordt WAA-personeel geheel of gedeeltelijk ingezet bij andere collega-SW-bedrijven.

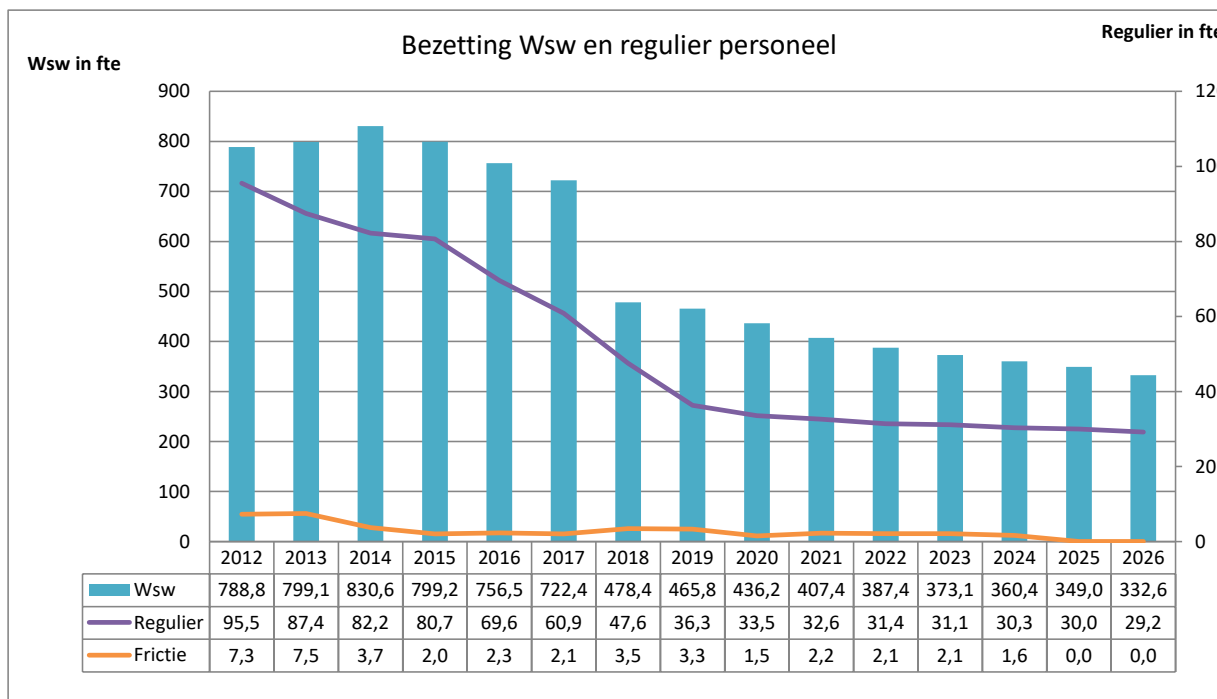
Bovenstaande grafiek toont de verhouding WSW/regulier personeel. De bezetting regulier personeel daalde, met een dipje in 2018 als gevolg van overgang van beschut naar de gemeenten, tot en met 2020 relatief meer dan het aantal WSW door relatief meer afbouw van de formatie regulier personeel t.o.v. de krimp van de WSW-bezetting. Eind 2020 bleek dat deze daling (te) fors was, en vanaf 2021 loopt de formatie regulier t.o.v. WSW jaarlijks op een, weliswaar nog steeds krimpend, maar wel stabiel en meer gewenst en vereist niveau zijn.

7. Naast de krimp in regulier personeel, vindt vanaf 2017 met de krimp van WAA én de vervreemding van activiteiten, parallel ook gestaag een afbouw plaats van indirect personeel. Vanaf 2019 stijgt de verhouding direct/indirect verder door de afslanking van de interne (staf)organisatie. Dit omdat m.n. indirecte functies zijn vervallen door de laatste uitfasering van

de gevolgen door de vervreemding van activiteiten (waardoor minder ondersteuning noodzakelijk is), de eerste gevolgen van de ingezette finetuning van processen en een reallocatie van activiteiten én door de inzet van beschutte medewerkers (die zoals al vermeld sinds 2018 niet meer onder verantwoordelijkheid van WAA vallen) in indirecte functies. Vanaf 2021 is een keerpunt en daalt de verhouding direct/indirect a.g.v. het bereiken van de bodem van het noodzakelijke minimum aantal indirecten (economy of scale-effect). Dit is te zien in onderstaande grafiek:

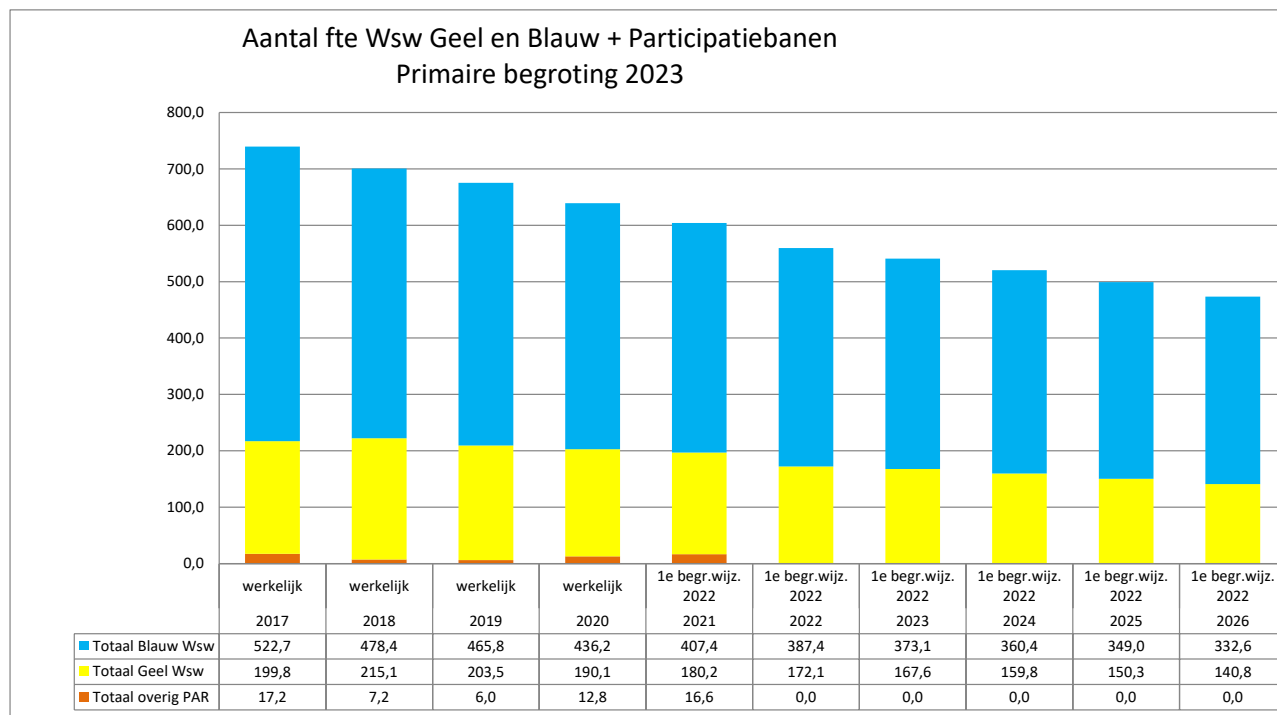
In onderstaande grafiek wordt nogmaals in een meerjarenperspectief de ontwikkeling van de bezetting (gemiddeld per jaar) WSW en regulier personeel weergegeven:

In bovenstaande grafiek is zichtbaar dat:

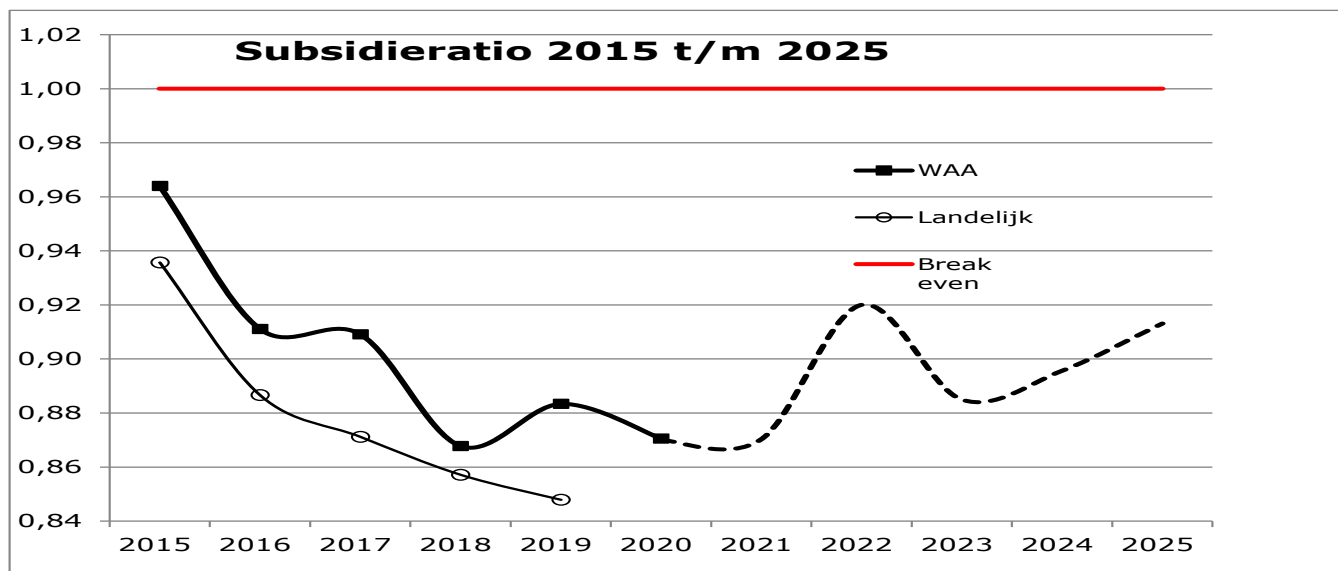
- vanaf 2015 de reguliere bezetting sterk daalt door de vervreemding van activiteiten en de organisatieombouw a.g.v. Samen Anders! Vanaf 2020 is dit proces afgerond en is nog slechts sprake van een lichte daling die ongeveer parallel loopt aan de uitstroom van WSW;
- vanaf 2015 de WSW-bezetting daalt doordat geen instroom meer plaatsvindt;
- vanaf 2018 de WSW-bezetting van WAA sterk daalt door de overname van de uitvoering van de beschutte groep door de deelnemende gemeenten.

8. De gehele doelgroep WSW is op basis van een IOP (Individueel Ontwikkelingsplan) gescreend en ingedeeld op basis van loonwaarde. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen WSW-ers met een verwachte loonwaarde die hoger is dan de te verwachten individuele begeleidingskosten (de z.g. "blauwe" of niet-beschutte groep) en WSW-ers waar dit waarschijnlijk niet het geval is (de z.g. "gele" of beschutte groep). De blauwe groep is zoveel mogelijk extern geplaatst als Detacheringen, Begeleid werken of in Werken op locatie. De gele groep is door de deelnemende gemeenten zelf zoveel mogelijk geplaatst via het concept "Werken in buurten". In onderstaande grafiek is het verloop van de blauwe en gele groep zichtbaar van 2017 t/m 2026. Hierin is ook het aantal participatiebanen weergegeven dat bij WAA van 2017 t/m 2020 was geplaatst. Deze zijn vanaf 2021 niet begroot.

9. De ontwikkeling van het **subsidieresultaat** is vanaf 2014 al toonaangevend in de ontwikkeling van het totale tekort van WAA. Sterker nog: als het Rijk niet vanaf 2014 subsidiekortingen op de WSW zou toepassen, zou al vanaf 2015 geen sprake zijn van een tekort bij WAA en zou de organisatie zonder gemeentelijke tekortfinanciering draaien! Door de rijks-bezuinigingen is de reguliere rijkssubsidie WSW per SE (= totaal excl. Covid-19 bijdrage), rekening houdend met jaarlijkse compensatie LPO, van 2016 t/m 2019 slechts licht gestegen. In 2020 is deze onverwacht (en niet begroot) fors gestegen omdat landelijk sprake is van een hogere uitstroom dan primair statistisch door het rijk verwacht en dan verwerkt in de macrobudgetten. Deze ontwikkeling zal zich in de komende jaren naar verwachting voortzetten. Van 2016 t/m 2019 waren de loonkosten meer gestegen dan de rijksbijdrage, maar vanaf 2020 is de rijksbijdrage WSW per SE meer gestegen dan de loonkosten WSW per fte. In bovenstaande grafiek is te zien dat het subsidietekort (= minder rijksbijdrage dan loonkosten WSW) stijgt t/m 2019 en weer afneemt vanaf 2020, en dan met een stijgende trend weer verbeterd. Maar het tekort blijft fors hoger dan in de jaren t/m 2016 het geval was. Er is dus vanaf 2020 deels sprake van een terugkeer naar een lager tekort maar er blijft dus wel structureel sprake van doorlopende bezuinigen vanaf 2016 tm 2020 op de WSW!

Onderstaand is de ontwikkeling van het subsidieresultaat middels de verhouding tussen de rijksbijdrage en de WSW-loonkosten in de tijd weergegeven in de vorm van de subsidieratio:

*) $\text{subsidieratio} = (\text{Rijksvergoeding minus aandeel WSW subsidie begeleid werken}) / \text{loonkosten Sw (afgerond op 3 decimalen)}$. Een ratio < 1 geeft aan dat de rijksvergoeding **niet** voldoende is om de loonkosten Sw te dekken.

**) 2021 volgens prognose, 2022 t/m 2025 volgens begroting.

10. De stijging van de loonkosten van het reguliere personeel is van 2023 t/m 2026 begroot op 2% per jaar. Evenals bij de SW-lonen is in de begroting hierbij ook rekening gehouden met jaarlijks louter koopkrachtbehoud.

11. De afbouw van de WAA-activiteiten en -organisatie a.g.v. het transformatieproces Samen Anders! is ultimo 2018 "uit getrild" waardoor de infrastructurele kosten (huisvesting, en aanverwante kosten) en overige bedrijfskosten (lease vervoermiddelen, algemene kosten, verkoopkosten) vanaf 2019 een fors lager en vrij stabiel verloop hebben.

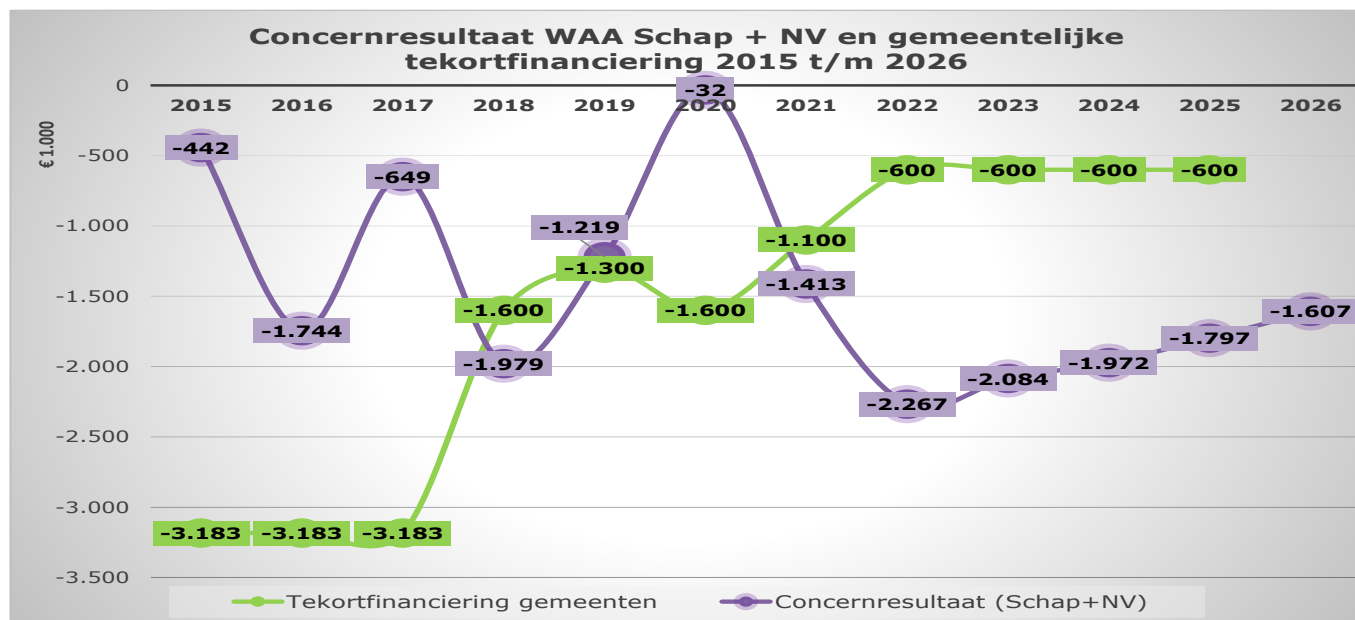
De infrastructurele kosten en de overige bedrijfskosten blijven in 2023 op het niveau van 2022 en 2021. De verwachte stijging van het algemeen prijspeil is vanaf 2023 t/m 2026 2% per jaar.

12. In de meerjarenraming is rekening gehouden met de meest recente prognoses van het CPB (okt. 2021). In de 1^e begrotingswijziging 2022 en in deze primaire begroting 2023 is met Covid-19 effecten als volgt rekening gehouden:

- In het begrote resultaat 2022 is een extra voorzichtigheidsbuffer van €150.000 in de toegevoegde waarde opgenomen. In de primaire Begroting 2023 is dit PM opgenomen.
- In het weerstandsvermogen is een extra voorzichtigheidsbuffer (boven het minimale niveau ad € 3 mio) opgenomen, min of meer lineair aflopend, vanaf 2022 ad €7 mio tot nihil in 2027. Er wordt derhalve vanaf 2022 een hoger dan strikt noodzakelijk weerstandsvermogen voor de WAA als totaal aangehouden als achtervanger voor het geval dat..... Voor 2023 en volgende jaren zijn in dit kader eventuele extra kosten én eventuele compensatie hiervoor beiden als PM opgenomen.

13. Een in enig jaar hogere gemeentelijke tekortfinanciering dan benodigd wordt toegevoegd aan de egaliseringsreserve. Hogere tekorten dan de vaste gemeentelijke tekortfinanciering in enig jaar worden in mindering gebracht op de egaliseringsreserve. Jaarlijks zal opnieuw het bedrag worden bekeken op basis van de dan geldende situatie en/of verwachtingen. De gemeentelijke tekortfinanciering was t/m 2017 gefixeerd op € 3.183.000. Als gevolg van beter dan begrote exploitatieresultaten in 2016 en 2017 én minder frictiekosten is de gemeentelijke tekortfinanciering jaarlijks verder verlaagd naar € 600.000 voor de jaren 2022 tot en met 2026.

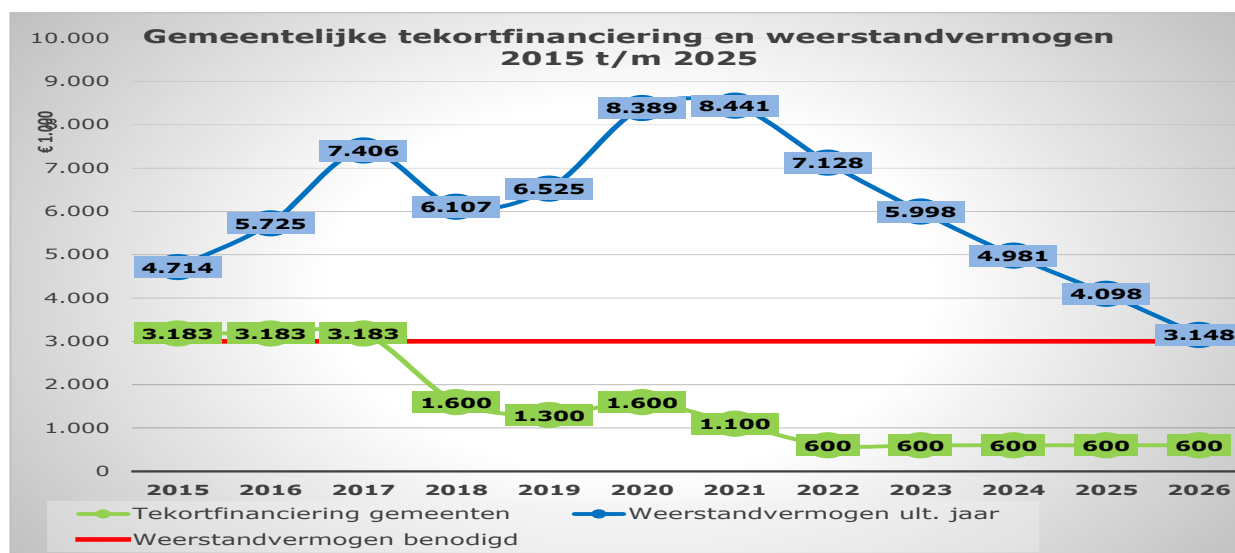
In onderstaande grafiek is het concernresultaat en de jaarlijks gemeentelijke tekortfinanciering vanaf 2016 t/m 2026 weergegeven:

14. Het (verwachte) tekort a.g.v. het negatieve concernresultaat wordt, behalve door de gemeentelijke tekortfinanciering, verder opgevangen door:
- de inzet van de bestemmingsreserve (ter dekking van frictiekosten),
 - de al genoemde vrijval van de bestemmingsreserve frictie ad € 147.500 jaarlijks van 2021 t/m 2025, en
 - door inzet van de vrije algemene reserves middels een zgn. egalisatiefonds resp. weerstandsvermogen.

De vrije reserves van WAA Venlo e.o. en WAA groep nv tezamen bedragen eind 2021 (voorlopige cijfers) € 8,4 mio. Als gevolg van de onder 13 vermelde verlagingen van de gemeentelijke tekortfinanciering wordt dit ultimo 2021 opgebouwde weerstandvermogen tot 2026 geleidelijk afgebouwd tot € 3,1 mio, d.w.z. tot het bestuurlijke wenselijk geachte minimaal benodigde niveau ad € 3 mio. Hiermee is nog een extra voorzichtigheidsbuffer i.v.m. mogelijke negatieve coronagevolgen aanwezig, zoals hierboven (zie 12) vermeld. Tevens is, in het licht van de komende onzekerheden ten aanzien van de nieuwe ontwikkelingen, voldoende ruimte voor het opvangen van de toekomstige onzekerheden voor bestuurlijke correcties die kunnen voortvloeien uit andere koersbijstellingen.

15. Het bovengenoemde weerstandvermogen met een minimumniveau ad € 3 mio is bestuurlijk vastgelegd, in de verhouding ca. € 2,5 mio bij WAA groep nv en ca. € 0,5 mio bij het Schap. Door verlaging van de uitvoerings- en plaatsingsbijdragen die het Schap aan WAA groep nv betaalt (2021 t/m 2025 jaarlijks gemiddeld €565.000) blijft deze verhouding in stand. Onderstaand is het (verwachte) verloop van dit weerstandsvermogen voor WAA overall (Schap incl. uitvoeringsorganisatie WAA groep nv) in de tijd x € 1.000 in relatie tot het gewenste minimumniveau aangegeven voor 2015 t/m 2026:

Voor de periode 2023 t/m 2026 wordt verwacht dat het beschikbare weerstandsvermogen overall nog voldoende zal zijn om eventuele onvoorziene tekorten op de gemeentelijke bijdragen af te dekken.

Op basis van de genoemde uitgangspunten ziet de meerjarenbegroting er als volgt uit:

Meerjarenperspectief (in € x 1.000)	2022 primair begroot	2022 1e begr. wijnz.	2023 begroot	2024 begroot	2025 begroot	2026 begroot
Rijkssubsidie Wsw	11.975	11.735	11.489	11.466	11.556	11.494
Overige baten	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	11.975	11.735	11.489	11.466	11.556	11.494
Uitvoerings- en plaatsingskst.	13.002	12.238	12.213	12.124	11.973	11.758
Reorganisatie-/frictiekst.	142	207	207	207	166	56
Overige kosten	360	457	330	331	332	335
Totaal lasten	13.504	12.902	12.749	12.663	12.471	12.149
Exploitatieresultaat	-1.529	-1.167	-1.260	-1.197	-915	-656
Bijdrage Schap aan NV	0	0	0	0	0	0
Concernresultaat	-1.529	-1.167	-1.260	-1.197	-915	-656
Onttrekking bestemmingsreserve	142	207	207	207	166	56
Vrijval bestemmingsreserve	148	148	148	148	148	0
Toevoeging bestemmingsreserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking/toevoeg. vrije reserve	140	213	305	242	1	0
Gemeentelijke tekortfinanciering	1.099	600	600	600	600	600

Onderstaand de meerjarenbegroting weergegeven in structurele en incidentele baten en lasten conform het model Begrotingsevenwicht zoals voorgeschreven door het BBV:

Recapitulatie begrotingsevenwicht (in € 1.000)	2022			2023			2024			2025			2026		
	totaal	waarvan incidenteel	structureel	totaal	waarvan incidenteel	structureel	totaal	waarvan incidenteel	structureel	totaal	waarvan incidenteel	structureel	totaal	waarvan incidenteel	structureel
Lasten programma Wsw	12.902	207	12.695	12.749	207	12.542	12.663	207	12.456	12.471	166	12.305	12.149	56	12.093
Totaal lasten programma's	12.902	207	12.695	12.749	207	12.542	12.663	207	12.456	12.471	166	12.305	12.149	56	12.093
Baten programma Wsw	11.735	0	11.735	11.489	0	11.489	11.466	0	11.466	11.556	0	11.556	11.494	0	11.494
Totaal baten programma's	11.735	0	11.735	11.489	0	11.489	11.466	0	11.466	11.556	0	11.556	11.494	0	11.494
Saldo van baten en lasten programma's	-1.167	-207	-960	-1.260	-207	-1.053	-1.197	-207	-990	-915	-166	-749	-656	-56	-600
lasten algemeen dekkingsmiddel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
lasten overhead	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
lasten vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
lasten onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten diverse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
baten algemeen dekkingsmiddel	600	207	393	600	207	393	600	207	393	600	166	434	600	56	544
baten overhead	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
baten vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
baten onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten diverse	600	207	393	600	207	393	600	207	393	600	166	434	600	56	544
Saldo van diverse	600	207	393	600	207	393	600	207	393	600	166	434	600	56	544
Saldo totale saldo van baten en lasten van programma's en diverse	-567	0	-567	-660	0	-660	-597	0	-597	-315	0	-315	-56	0	-56
Stortingen in reserves (excl. mut. eigen vermogen WAA groep nv)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves (excl. mut. eigen vermogen WAA groep nv)	420	0	420	512	0	512	449	0	449	167	0	167	56	0	56
Vrijval reserves	148	0	148	148	0	148	148	0	148	148	0	148	0	0	0
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal structurele lasten			12.695			12.542			12.456			12.305			12.093
Totaal structurele baten			12.695			12.542			12.456			12.305			12.093
Structurele baten - structurele lasten			0			0			0			0			0

Balans meerjarenoverzicht

Onderstaand een meerjarig overzicht van de geprognostiseerde balansposities van het Schap, waarin conform de verplichtingen vanuit de wet FIDO, zijn opgenomen de reserves en voorzieningen.

Omschrijving	Ultimo jaar						
x €1.000	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1. Activa							
1.1 Vaste activa							
1.1.1 Financiële vaste activa	5.448	5.448	5.448	5.448	5.448	5.448	5.448
Totaal vaste activa	5.448	5.448	5.448	5.448	5.448	5.448	5.448
1.2 Vlottende activa							
1.2.1 Uitzettingen korter dan 1 jaar	7.682	13.926	13.435	13.070	13.018	13.036	13.464
1.2.2 Liquide middelen	3	9	9	9	9	9	9
Totaal vlottende activa	7.685	13.935	13.444	13.079	13.027	13.045	13.473
Totaal activa	13.133	19.383	18.892	18.527	18.475	18.493	18.921
2. Passiva							
2.1 Vaste passiva							
Algemene reserve	300	300	300	300	300	300	300
Egalisatiereserve	1.237	1.037	748	443	200	200	200
Bestemmingsreserve	3.450	3.132	2.609	2.255	1.900	1.586	1.530
2.1.1 Totaal eigen vermogen	4.987	4.469	3.657	2.997	2.401	2.086	2.031
Geen voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
2.1.2 Totaal voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
Totaal reserves en voorzieningen	4.987	4.469	3.657	2.997	2.401	2.086	2.031
2.1.3 Vaste schulden langer dan 1 jaar	1.864	1.101	451	300	150	0	0
2.2 Vlottende passiva	6.282	13.813	14.784	15.230	15.924	16.407	16.890
Totaal passiva	13.133	19.383	18.892	18.527	18.475	18.493	18.921
Mutaties reserves:							
x €1.000	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Onttrekking bestemmingsreserve	-196	-217	-207	-207	-207	-166	-56
Vrijval bestemmingsreserve	-100	-148	-148	-148	-148	-148	0
Onttrekking egalisatiereserve	616	-200	-289	-305	-242	-1	0
Totaal	320	-565	-643	-660	-597	-315	-56

De onttrekking van de bestemmingsreserve betreft bijdragen aan frictiekosten en projectkosten van WAA groep nv. De vrijval van de bestemmingsreserve 2021-2025 betreft een bedrag ad €590.000 dat ultimo 2021 teveel is gereserveerd voor dekking van toekomstige frictiekosten. Dit bedrag zal conform bestuursbesluit (in december 2021) vanaf 2021 in vijf jaren vrijvallen ter dekking van toekomstige exploitatietekorten van WAA Schap.

Bovenstaande balansposities en het eigen vermogensniveau en verloop zijn sec van toepassing voor het Schap. Daarnaast is ultimo 2021 ook bij de uitvoeringsorganisatie en 100% deelneming van het Schap zijnde WAA groep nv een vrij beschikbaar eigen vermogen aanwezig van € 7,1 mio (o.b.v. voorlopige cijfers). Dit vermogen zal, zoals eerder is aangegeven, worden afgebouwd, en wel tot € 2,5 mio eind 2026. Tezamen met het vermogen van Schap is dit het gewenste minimale weerstandsvermogen voor WAA overall van € 3 mio, waardoor binnen WAA in totaal altijd nog voldoende vermogen beschikbaar is om eventuele tekorten als gevolg van tegenvallers volledig af te dekken binnen de gestelde veiligheidsmarge van het overall weerstandsvermogen.

Overige paragrafen

1. Weerstandvermogen en risicobeheersing

Het bestuur heeft in 2017 o.b.v. een modelmatige calculatie van het risico-/weerstandvermogen bepaald dat eventuele toekomstige positieve exploitatiesaldi tot een niveau van € 3 mio overall (Schap en WAA groep nv) voldoende zijn als weerstandvermogen om de eerste risico's binnen WAA zelf te kunnen opvangen. De deelnemende gemeenten zijn zich ervan bewust en zijn bereid bij grotere calamiteiten bij te (moeten) springen.

Onderstaand een overzicht van de kengetallen zoals genoemd in art. 11 van BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten):

Primaire begroting 2023	Verloop van de kengetallen					
	Werkelijk 2021	1e begr.-wijziging 2022	Primaire begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Netto schuldquote	-27%	-27%	-23%	-18%	-16%	-16%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	10%	13%	19%	23%	26%	26%
Solvabiliteitsrisico	68%	62%	54%	44%	38%	34%
Structurele exploitatieruimte	7%	-3%	-6%	-3%	-3%	-2%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote en de solvabiliteit nemen af vanaf 2021 doordat het Schap jaarlijks aflost op langlopende leningen in combinatie met een afname van vrije reserves, omdat de concerntekorten niet volledig worden aangevuld door gemeentelijke tekortfinanciering, en doordat de bestemmingsreserve wordt aangesproken ter dekking van frictiekosten resp. deels vrijvallen. Hierdoor verslechtert de verhouding eigen vermogen / vreemd vermogen. De exploitatieruimte blijft vanaf 2022 negatief omdat er, mede a.g.v. de hoge WSW subsidietekorten, een blijvend tekort op de exploitatie is en vooralsnog blijft.

2. Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing

Het Schap kent zowel risico's als publiekrechtelijke organisatie als risico's vanuit het ondernemerschap omdat zij volledig aandeelhouder is in de uitvoeringsorganisatie WAA groep nv. De verschillende risico's die het Schap loopt, zijn onderstaand weergegeven.

2.1 Risico's voor Schap als publiekrechtelijke organisatie

De risico's die het Schap loopt als publiekrechtelijke organisatie zijn vanaf 2015 oplopende ten opzichte van voorgaande jaren. Dit als gevolg van:

- **Risico: optimalisatie- en finetuning proces**

Vanaf 2014 heeft het Bestuur van WAA Venlo e.o. middels "Samen Groeien" en in het verlengde hiervan "Samen Anders!" nadrukkelijk een financieel kader voor WAA bepaald. Hierin is aangegeven dat in financiële zin een sterke verbetering van het bedrijfsresultaat vanaf 2015 t/m 2020 moet worden gerealiseerd om het effect van de oplopende kortingen op de rijksbijdrage WSW vanaf 2015 te dempen. Vanaf 2021 moet gestreefd worden naar consolidatie van het resultaat op een niveau dat past bij de maatschappelijke taak en daarbij behorende maatschappelijke kosten en bijdragen van haar deelnemende gemeenten.

Al vanaf 2015 wordt deze koers van WAA aangehouden maar ook jaarlijks zowel Bestuurlijk als operationeel tegen het licht gehouden en daar waar nodig gefinetuned. WAA is en blijft staan voor een sociaal duurzaam detacheringsbedrijf van en voor de regio Venlo en primair voor WSW-ers met een loonwaarde vanaf 30% en hoger (zgn. 'blauwe'/niet beschutte WSW groep). Daarmee is nadrukkelijk ook gekozen voor een krimp van de organisatie vanaf 2015. Ondanks dat via verantwoordingen en begrotingen grotendeels duidelijk is wat het financiële effect is van de koers,

blijft het evident dat het niet geheel of gedeeltelijk passend kunnen plaatsen van WSW-ers tegen optimaal renderende condities van groot belang is voor het uiteindelijke resultaat van WAA overall. Het verder optimaliseren van het gehele proces van detacheren en van (aanvullende) maatregelen die hierbij nodig zijn, zal direct een effect hebben op de exploitatie van zowel WAA groep nv als WAA Venlo e.o., en de mate waarin dit proces slaagt is tevens een financieel risico voor WAA Venlo e.o.

- **Risico: mogelijke herijking bestuurlijke constellatie WAA**

Zoals eerder is aangegeven, zijn de gemeenten al enkele jaren bezig om te onderzoeken of en zo ja hoe, wat, waar en wanneer zij een stap wil gaan zetten om alle activiteiten voor de Participatiewet integraal en in samenhang samen te voegen. Een dergelijk proces kan en zal een risico vormen voor de continuïteit van de organisatie WAA over de volle breedte. Nog los daarvan zal een dergelijke operatie naar verwachting omvangrijk zijn, en zowel qua omvang als ook inhoudelijk complex. Eventuele externe en specialistische fiscale, juridische en personele ondersteuning zal daarbij zeker aan de orde zijn. Hiervoor zijn vanaf 2020 jaarlijks beperkt middelen gereserveerd. Het zal evident zijn dat hier een risico op ontoereikendheid hiervan schuilt.

Een ander gevolg van dit proces is dat de huidige WAA zich onvoldoende kan door - ontwikkelen naar een breed detacheringsbedrijf zoals dat zou passen in de opzet van de huidige Participatiewet. Daarnaast zorgt de onzekerheid over de toekomst ervoor dat prudent en derhalve beperkt wordt geïnvesteerd in het gereedschap (o.a. ICT) en de organisatie. Beperkt investeren geeft een risico van blijven maar niet (door)ontwikkelen, en derhalve stilstand. Stilstand is achteruitgang, zeker in de dynamische omgeving waarin WAA opereert. Ook hier is een latent risico aanwezig dat steeds pregnanter wordt naarmate finale besluitvorming rond dit thema uitblijft en de toekomst langer en langer onzeker blijft. Een risico op een organisatie die straks zover achterloopt dat alleen met extra grote inspanningen weer aansluiting gevonden kan worden bij het dan geldende heden. Als dat dan überhaupt nog lukt.... Dit risico is eind 2019 ook nadrukkelijk benoemd door onze externe accountant in een bestuurlijke toelichting bij haar management letter.

- **Risico's uit hoofde van de WSW**

Steeds meer zijn de financiële risico's voor de uitvoering van de WSW als gevolg van de doorlopende en oplopende rijks-bezuinigingen vanaf 2015 tot en met 2020, vanuit het Rijk naar de SW-bedrijven resp. haar deelnemende gemeenten verlegd. Het lijkt erop dat deze beweging vanaf 2021 tot staan is gekomen maar niets is minder waar; de rijksbijdrage wordt vanaf 2021 weliswaar niet verder autonoom gekort, maar blijft wel structureel op een fors lager niveau dan oorspronkelijk het geval was. En is hiermee verre van kostendekkend ten opzichte van de verplichtingen die hierbij horen. In combinatie met de verdere uitrol van de Participatiewet, drukt dit een forse stempel op de toekomstige vorm, inhoud en financiering van de WSW. Daarenboven is het zeker niet uit te sluiten dat de rijks-bezuinigingen op de WSW en het hele terrein van gesubsidieerde arbeid tóch verder zullen gaan dan tot nu toe is aangegeven en aangenomen. Dit omdat deze worden bepaald in een landelijke, politieke omgeving die veranderlijk is en waar maatschappelijke waarden vaker prevaleren boven bedrijfseconomische realiteit en rationaliteit. Dit is nadrukkelijk een risico voor zowel WAA als haar deelnemende gemeenten!

Het zal duidelijk zijn dat alle veranderingen in de inhoud, vorm en structuur rondom de uitvoering van de WSW over de volle breedte zowel uitvoerings- als financiële risico's met zich mee kan brengen. "Uitloop- en inloop-" resp. transformatierisico's die er kunnen zijn in de volgende verbouwfase bij bestaande modaliteiten, maar ook nieuwe risico's die nu nog niet of nauwelijks onderkend zijn en in de (nabije) toekomst manifest kunnen worden in nieuwe werkwijzen en/of structuren en uitvoeringsmodaliteiten.

Daarnaast is in de Participatiewet aangegeven dat de WSW vanaf 2015 geen instroom meer zal kennen en derhalve zal deze regeling worden afgebouwd. Door de afbouw van de WSW krimpt de WSW-bezetting van het Schap waardoor huidige schaalvoordelen in de uitvoering teruglopen en zelfs geheel of gedeeltelijk wegvallen waardoor de exploitatie van het Schap en/of haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv onder druk komt te staan. Vanaf 2018 is dit al zichtbaar en in 2021 loopt dit zgn. negatieve economies-of-scale-effect verder op. In de exploitatie wordt hier rekening mee gehouden maar het is niet mogelijk alle effecten hiervan exact voor alle toekomstige jaren in te schatten. Hierdoor is en blijft dit altijd een risico.

- **Risico's naar aanleiding van gemeentelijke herindeling**

Het herindelingsproces in de regio Noord-Limburg is voorlopig niet aan de orde maar daarom niet minder belangrijk. Dit proces is direct van belang voor WAA omdat een mogelijke verkleining van het WSW-verzorgingsgebied kan leiden tot een geringer gemeentelijk draagvlak via een lager aanbod van SW-geïndiceerd personeel. Hierdoor kan de bedrijfsvoering (nog) sterker onder druk komen te staan terwijl de financiële draagkracht onder de onderneming WAA kleiner wordt. Hierdoor kunnen in de toekomst activiteiten onder druk komen te staan. De risico's voor WAA vanuit deze optiek zijn bijna niet in te schatten maar daarom niet minder aanwezig.

- **Demografische risico's**

Het maatschappelijk probleem van een vergrijzende samenleving is ook bij WAA een issue dat bij WAA zelfs nog sterker doorwerkt dan in de samenleving. Een analyse van het SW-personeelbestand van WAA geeft aan dat de gemiddelde leeftijd hoger is dan het gemiddelde in den lande. Een stijging van de gemiddelde leeftijd gaat gepaard met een oplopende krimp en hogere uitvoeringskosten. Hierbij valt dan onder andere te denken aan hogere loonkosten per fte (meer functie-eindlonen) en hogere prepensioenkosten en vervangingskosten doordat meer gebruik gemaakt wordt van seniorenregelingen c.a.

Op nationaal niveau wordt steeds nadrukkelijker nagedacht over en gewerkt aan diverse maatregelen om werknemers langer in het arbeidsproces te houden. In de nieuwe Cao voor zowel WSW- als niet-WSW-personeel is deze beweging echter slechts mondjesmaat zichtbaar: seniorenregelingen en FPU-achtige modellen worden niet om- en afgebouwd en kennen hele lange uitlooptermijnen voor zittend personeel en stimuleren zo medewerkers eerder om op relatief jonge leeftijd te stoppen met werken dan andersom. Dit omdat deze regelingen nog steeds gepaard gaan met financieel aantrekkelijke voorwaarden voor de medewerkers. Nog los van het sterk kostenverhogende effect van deze maatregelen voor de individuele bedrijven, zal duidelijk zijn dat bovenstaande ontwikkelingen een risico vormen voor de bedrijfsvoering van WAA.

- **Fiscale risico's**

Vanaf 2016 is een breed en integraal vennootschapsbelastingmodel voor publiekrechtelijke organisaties van toepassing. WAA Venlo e.o. is hierbij aangemerkt als een Gemeenschappelijke Regeling die geen winststreven heeft en die zich om die reden niet als onderneming voor de vennootschapsbelasting kwalificeert. De uitvoeringsorganisatie WAA groep nv is te zien als een overheids-nv die sec de WSW uitvoert met haar werkactiviteiten en om die reden valt onder de vrijstellingsbepalingen van de nieuwe Wet Vpb. Beide vrijstellingen zijn eind 2017 formeel door de Belastingdienst goedgekeurd en bevestigd. De 100% dochtermaatschappijen van WAA groep nv, Beheermaatschappij Werkvoorziening Venlo bv en Vindt bv, zijn beide wel aangemerkt als formeel Vpb-plichtig, maar voeren feitelijk (momenteel) geen onderneming. Hierdoor is de materiële Vpb-plicht voor deze beide bedrijven nagenoeg nihil. Ondanks dat ten aanzien van fiscaliteiten en vennootschapsbelasting e.e.a. vanaf 2017 is uitgekristalliseerd en formeel is goedgekeurd, is het altijd maar de vraag of dit ook in de toekomst zo blijft. De hele wet- en regelgeving op dit terrein is nl. nog steeds volop in beweging. Hierdoor loopt WAA (en haar deelnemende gemeenten) het risico dat in de toekomst toch ooit mogelijke overschotten van het Schap en WAA groep nv worden 'afgeroomd' met vennootschapsbelasting.

- **Financieringsrisico's**

In de wet FIDO (Financiering Decentrale Overheid) is onder andere opgenomen dat gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in hun begroting een treasurystatuut moeten opnemen, waarin een uiteenzetting wordt gegeven van de risico's met betrekking tot treasurybeheer. Voor een uiteenzetting van deze risico's wordt verwezen naar de toelichting onder 'Financiering'.

- **Risico's Covid-19 ten aanzien van Rijksbijdrage WSW**

Ondanks dat Covid-19 wel een fors effect heeft bij WAA, zijn de effecten hiervoor voor sec het Schap op kortere termijn vooralsnog beperkt. Als gekeken wordt naar de langere termijn (2023 en verder), is de verwachting dat Covid-19 meer en meer onderdeel wordt van de dagelijkse gang van zaken. Het kan echter, zomaar weer omslaan met een nieuwe variant en dan weer een ander verhaal zijn. En dan kan het zomaar plots wél een forse directe impact hebben op het Schap. Het

Rijk en gemeenten hebben nl. een gentlemen's-agreement waarbij het financiële uitgangspunt is "Samen de trap op, samen de trap af". Concreet: als het goed gaat met de Rijksbegroting straalt dit af op gemeenten, maar andersom ook. En m.n. dat laatste, is vanaf 2020 bij het Rijk aan de orde.

Dit gezamenlijke beleid is door het Rijk voor 2020 en 2021 voorlopig in de ijskast gezet maar voor de jaren na 2021 is dat maar de vraag. Mocht dit beleid onveranderd na 2021 worden doorgezet, dan moeten gemeenten vanaf 2022 - rekening houdende met de enorme impact die alle compensatieregelingen vanuit het Rijk nu en in de toekomst hebben op de lopende Rijksbegroting - mogelijk rekening houden met mogelijk forse kortingen, ook op het Participatiebudget incl. rijksbijdrage WSW vanaf 2023. Het hoe, wat en waar verder is nog niet bekend en derhalve vooralsnog PM. Maar daardoor niet minder relevant.

2.2 Bedrijfsrisico's vanuit het ondernemerschap

- **Risico: resultaten deelneming in WAA groep nv**

Door de juridische splitsing vanaf 1-1-2004 loopt het Schap als Gemeenschappelijke Regeling geen directe risico's uit hoofde van het ondernemerschap. Als 100% aandeelhouder in WAA groep nv loopt het Schap deze risico's natuurlijk wel. Immers, de resultaten van WAA groep nv zullen, via de waardering van de deelneming in de nv, een effect hebben op de resultaten van het Schap. Het risico dat voortvloeit uit het ondernemerschap is altijd iets wat blijft, en is inherent aan de structuur en afzetmarkten waarop WAA groep nv opereert.

- **Risico's Covid-19 op bedrijfsvoering van deelneming WAA Groep nv**

Ondanks de verwachting dat WAA voldoende in staat is de gevolgen van Covid-19 op kortere en middellange termijn zelf op te vangen, zijn natuurlijk wel stevige directe en indirecte risico's hieraan verbonden. Op korte termijn moet dan met name gedacht worden aan wederom een nieuwe agressievere variant van het virus met als gevolg wederom geheel en/of partiele shut downs van gehele bedrijfstakken waardoor WAA groep nv veel minder resp. geen toegevoegde waarde meer ontvangt en extra kosten moet maken omdat plaatsingen bij inleners al dan niet tijdelijk mogelijk zijn. Wekelijks wordt deze impact gemonitord d.m.v. een geactualiseerde impactanalyse.

Ook verdere gevolgen hiervan zullen meer en meer duidelijk worden waarbij meer finale sluitingen van bedrijven nadrukkelijk ook een risico zijn in dit kader. Terwijl een compensatie van het Rijk, zeker op een wat langere termijn, nog maar de vraag is. En ondanks het feit dat WAA groep nv voldoende eigen middelen heeft om de gevolgen van Covid-19 op korte en middellange termijn vooralsnog het hoofd te beiden, is het onzeker of en hoe Covid-19 zich de komende periode gaat ontwikkelen.. Wat wel al duidelijk en zeker is dat het langer duurt dan 2021 en ook in 2022 niet weg is. Hoe het daarna zal gaan is een grote vraag voor iedereen en dat blijft een risico. De omvang van dit risico is overigens vooralsnog niet in te schatten en derhalve PM.

- **Risico: ontwikkelingen op de arbeidsmarkt**

Een ander risico voor WAA is dat met de afronding van de strategienota Samen Anders! de organisatie WAA nadrukkelijk de beweging van "binnen naar buiten" heeft afgerond en als sociaal duurzaam SW-detacheringsbedrijf verder gaat. Als door interne of externe (markt-) omstandigheden de invulling van detacheringen en uitplaatsingen niet (helemaal) loopt conform afspraken en planning, kan en zal dit financiële gevolgen hebben voor zowel WAA als (in het verlengde hiervan) deelnemende gemeenten. Concreet is bij het opstellen van alle begrotingen vanaf 2015 uitgegaan van een groeiend opnamevermogen van WSW-medewerkers door bedrijven in de regio tegen reële tarieven. Er is geen rekening gehouden met mogelijke negatieve arbeidsmarktontwikkelingen zoals een teruglopende vraag, toenemende werkloosheid en/of nieuwe concurrentie voor WAA zoals bijv. Wajong.

- **Risico: vervuilde gronden**

Het Schap was tot medio 2018 eigenaar van (onder-)gronden aan de Edisonstraat in Venlo en van de Kwekerij Roobeek. En ondanks dat zowel het complex aan de Edisonstraat als de Kwekerij vervreemd zijn, kan voor WAA ten aanzien van milieuvervuilingen een staartverplichting uit voortvloeien. Ondanks het feit dat WAA van mening is dat momenteel geen sprake is van

milieurisico's en/of vervuiling van ondergronden c.a., in welke zin dan ook, die niet in beeld en opgelost resp. afgekocht zijn, is hier wel altijd een latent risico aanwezig.

- **Risico: transitievergoedingen**

Per 1 juli 2015 is de Wet Werk & Zekerheid (WWZ) ingegaan. Onderdeel van deze wet is de z.g. transitievergoeding bij onvrijwillig ontslag. Deze transitievergoeding kunnen zowel werknemers met een vast contract als werknemers met een tijdelijk contract ontvangen. Ook werknemers die aaneensluitend 2 jaar ziek zijn geweest en uitstromen richting WIA/IVA kunnen aansluitend hierop recht uitoefenen op deze transitievergoeding. Medio 2019 is door het Rijk aangegeven dat alle al betaalde en toekomstige transitievergoedingen voor de laatste categorie bij het UWV kunnen worden gedeclareerd. Echter, voor andere uitdientstredingen zoals ontslag op staande voet etc. geldt dit niet. Zeker omdat de meeste WSW-dienstverbanden al erg lang lopen zijn de kosten die hieruit voortvloeien vaak hoog en onvoorspelbaar en vormen een financieel risico voor WAA en haar gemeenten.

- **Risico: AVG**

Vanaf medio 2018 is in Europa een nieuwe privacywetgeving van kracht die de wettelijke bescherming van persoonsgegevens moet waarborgen. In Nederland is dit vertaald in (aanvullende) wetgeving in de vorm van een zgn. AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming). Deze wet schrijft gedetailleerd voor hoe, wat en waar een organisatie moet omgaan met de bewaring en verstrekking van persoonsgegevens. Zeker aan een publieke organisatie als WAA, die werkt met een kwetsbare doelgroep, stelt deze wet hoge eisen zowel in middelen als doen en laten van mensen op dit gebied. WAA is in dit kader al een heel traject gelopen van zowel fysieke maatregelen als bewustwording en het als organisatie steeds alert zijn op alles in dit kader. En ondanks dat WAA van mening is dat zij momenteel "AVG-proof" is, moet nog het nodige gebeuren om op dit gebied ook op lange termijn volledig AGV-proof te blijven. In de AVG zijn boetes en bestuurlijke maatregelen vastgelegd indien hier niet aan voldaan wordt. En ondanks dat WAA op dit punt naar haar mening AVG-proof is, is het nu, maar ook in de toekomst nooit uit te sluiten dat iets op dat punt niet goed gaat. Immers: WAA is en blijft een organisatie die draait om en met mensen. En mensen maken nu eenmaal fouten. Vanuit die optiek is nu, maar ook in de toekomst altijd een risico voor WAA en in het verlengde haar participanten.

- **Risico: cyberrisico's**

Recente voorvallen van organisaties die zijn aangevallen door hackers of internetcriminelen hebben aangetoond dat elke organisatie tegenwoordig risico loopt op verstoring of zelfs lamlegging van de interne werkprocessen door virussen als gevolg van malware of door bedreigingen via ransomware. WAA heeft tegen deze risico's wel maatregelen genomen, zowel fysiek en softwarematig als in risicoafdekking (cyberverzekering). Desondanks is algemeen bekend dat beveiliging tegen cyberrisico's vaak achter de nieuwste ontwikkelingen aanloopt, en dus altijd een latent cyberrisico aanwezig is.

- **Risico Effecten WAB**

Vanaf 1-1-2020 is de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) van kracht. Deze wet herbergt verschillende kaders en maatregelen die de inzet van tijdelijke arbeidskrachten voor alle organisaties fors duurder en risicovoller maken dan eerder het geval. Weliswaar zet WAA maar in beperkte mate arbeidskrachten in die niet onder de WSW vallen en met een tijdelijk contract, maar desalniettemin zit hierin een risico. Een juridisch maar ook financieel risico indien op dit vlak menselijke fouten gemaakt worden door (bijv. termijnoverschrijdingen e.d.).

3. Onderhoud kapitaalgoederen

Na de verkoop van haar gronden in 2017 en 2018 heeft WAA Venlo e.o. geen kapitaalgoederen meer. Derhalve is geen sprake van onderhoud van kapitaalgoederen.

4. Financiering

WAA kent conform de wet FIDO een treasurystatuut. Hierin is opgenomen dat jaarlijks in een aparte paragraaf in de begroting een beschouwing wordt gegeven van de rente en financieringsontwikkelingen zoals het Schap die verwacht. Uitgangspunt is hierbij dat voldoende inzicht moet zijn in korte en langlopende financieringsrisico's van het Schap en op welke wijze het Schap deze risico's beheerst resp. beperkt. Indicatoren hiervoor zijn, naast het financieringsoverzicht, overzichten van leningenrisico's en renterisico's. Benchmarks hiervoor zijn de wettelijke criteria zoals die in de Wet FIDO zijn vastgelegd voor gemeenschappelijke regelingen.

Onderstaand zijn de kasgeldruimte en de renterisico's weergegeven. Uit beide overzichten blijkt dat het Schap in 2021 overall heeft voldaan aan de hiervoor geldende normen. Vanaf het 4^e kwartaal is marginaal sprake van een overschrijding van de kasgeldlimiet als gevolg van de reguliere aflossing op en vervanging van duur lang vreemd vermogen door goedkope overtollige interne rekening-courant financiering vanuit WAA Groep nv c.a.. Deze lijn zal uit budgettair oogpunt going concern in 2023 en volgende jaren worden doorgezet.

1^e Kwartaal 2021

Stappen (1-4) Bedragen x € 1.000	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
<i>ultimo januari</i>	3.988	4.043	55
<i>ultimo februari</i>	3.760	4.834	1.074
<i>ultimo maart</i>	4.410	5.204	794
(4) Gemiddelde van (3)			641
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
-5 Kasgeldlimiet (KGL)			1.153
(6a) = (5 > 4)	Ruimte onder de KGL		1.794
(6b) = (4 > 5)	Overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet (5)			
-7	Begrotingstotaal 2021		14.065
-8	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.153

2^e kwartaal 2021

Stappen (1-4) Bedragen x € 1.000	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
<i>ultimo april</i>	4.602	5.200	598
<i>ultimo mei</i>	5.031	5.313	282
<i>ultimo juni</i>	11.910	12.007	97
(4) Gemiddelde van (3)			326
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
-5 Kasgeldlimiet (KGL)			1.153
(6a) = (5 > 4)	Ruimte onder de KGL		1.479
(6b) = (4 > 5)	Overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet (5)			
-7	Begrotingstotaal 2021		14.065
-8	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.153

3e kwartaal 2021

Stappen (1-4) Bedragen x € 1.000	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
<i>ultimo juli</i>	12.482	12.373	-109
<i>ultimo augustus</i>	12.674	12.509	-165
<i>ultimo september</i>	12.427	12.006	-421
(4) Gemiddelde van (3)			-232
<i>Stappen (5-9)</i>	<i>Variabelen</i>		<i>Bedragen</i>
Berekening kasgeldlimiet (5) (6a) = (5>4) (6b) = (4>5) (5) = (7) x (8) / 100	-5	Kasgeldlimiet (KGL)	1.153
		Ruimte onder de KGL	922
		Overschrijding van de KGL	
	-7	Begrotingstotaal 2021	14.065
	-8	Percentage regeling	8,20%
		Kasgeldlimiet	1.153

4e kwartaal 2021

Stappen (1-4) Bedragen x € 1.000	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
<i>ultimo oktober</i>	12.912	11.791	-1.121
<i>ultimo november</i>	12.741	11.400	-1.341
<i>ultimo december</i>	13.644	12.275	-1.369
(4) Gemiddelde van (3)			-1.277
<i>Stappen (5-9)</i>	<i>Variabelen</i>		<i>Bedragen</i>
Berekening kasgeldlimiet (5) (6a) = (5>4) (6b) = (4>5) (5) = (7) x (8) / 100	-5	Kasgeldlimiet (KGL)	1.153
		Ruimte onder de KGL	
		Overschrijding van de KGL	-124
	-7	Begrotingstotaal 2021	14.065
	-8	Percentage regeling	8,20%
		Kasgeldlimiet	1.153

Renterisico vaste schuld

Bedragen x € 1.000

Stap	Variabelen Renterisico(norm)	Realisatie 2021	Begroting 2022 na wijziging	Primaire begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
(1)	Renteherziening	0	0	0	0	0	0
(2)	Aflossingen	763	650	150	150	0	0
(3)	Renterisico	764	764	651	150	0	0
(4)	Renterisiconorm	2.698	2.580	2.550	2533	2.494	2.430
(5a) = (4>3)	Ruimte onder risiconorm	1.934	1.816	1.899	2.383	2.494	2.430
(5b) = (3>4)	Overschrijding risiconorm	0	0	0	0	0	0
Berekening Renterisiconorm:							
(4a)	Totaal lasten boekjaar	13.491	12.902	12.749	12.663	12.471	12.149
(4b)	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%	20%	20%
(4) =(4a x 4b/100)	Renterisiconorm boekjaar	2.698	2.580	2.550	2.533	2.494	2.430

Volgens art. 2 Wet FIDO, betreffende de Regeling Schatkistbankieren voor decentrale overheden, dienen overtollige geldmiddelen in de schatkist te worden aangehouden. Als overtollige geldmiddelen worden bedragen aangemerkt boven 0,75% van het begrotingstotaal, met een minimum van € 1.000.000 vanaf medio 2021.

EMU-saldo		x € 1000						
		Realisatie		Begroting				
	Omschrijving	2021 (*)	2022 voor wijz.	2022 na 1e wijz.	2023	2024	2025	2026
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-1.741	-1.529	-1.167	-1.260	-1.197	-915	-656
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0	0	0	0
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0	0	0	0
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	0	0	0	0	0	0	0
5	Baten uit bijdragen van andere overheden waaronder in het Schap deelnemende gemeenten, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	1.100	1.100	600	600	600	600	600
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0	0	0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0	0	0	0	0
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0	0	0
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	0	0	0	0	0	0	0
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0	0	0	0
11	Verkoop van effecten	0	0	0	0	0	0	0
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?							
Berekend EMU-saldo		-641	-429	-567	-660	-597	-315	-56

*) volgens voorlopige cijfers

5. Verbonden partijen

Het Schap kent slechts één verbonden partij, namelijk WAA groep nv (gevestigd aan de Edisonstraat 8 te Venlo), waarvan het Schap 100% eigenaar is. WAA groep nv voert namens het schap de WSW uit op basis van een contract. Het huidige contract loopt tot en met 31 december 2022 en kent een verlengingsoptie voor 2023 en volgende jaren.

Het begrote resultaat van WAA groep nv in 2022 is -/- € 800.000. Dit tekort zal binnen WAA groep nv zelf worden gedekt door de inzet van overschotten uit vorige jaren resp. vrije reserves. De begrote totale exploitatie van de WAA groep nv (totaal baten en lasten) over 2022 bedraagt naar verwachting ongeveer € 34.000.000.

6. Lokale heffingen

Het Schap kent geen lokale heffingen.

7. Grondbeleid

Het Schap kent geen grondbeleid. Het Schap heeft, na de verkoop van haar gronden in 2017 en begin 2018, geen gronden meer in bezit.

Overzicht van baten en lasten begroting 2023

Overzicht van baten en lasten

	Primaire begroting 2023		Begroting 2022 na 1e wijziging		Primaire begroting 2022		Werkelijk 2021*	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Rijkssubsidie WSW		11.489		11.735		11.975		11.756
Diverse baten		0		0		0		297
Totale baten		11.489		11.735		11.975		12.053
Overige uitvoerings- en plaatsingskosten	12.213		12.238		13.002		12.878	
Administratiekosten	66		65		65		64	
Personeelskosten bestuur	21		21		21		16	
Rentekosten minus – opbrengsten	38		51		51		46	
Kosten uitplaatsingen en herindicatie	118		115		115		113	
Frictiekosten bijdrage aan NV	207		207		142		145	
Projectkosten bijdrage aan NV	0		0		0		25	
Overige algemene kosten	85		205		108		86	
Totale lasten		12.749		12.902		13.504		13.373
Exploitatieresultaat		-1.260		-1.167		-1.529		-1.320
Bijdrage aan WAA groep nv		0		0		0		-297
Concernresultaat		-1.260		-1.167		-1.529		-1.617
Dekking concernresultaat:								
Gemeentelijke tekortfinanciering WSW		600		600		1.100		1.100
Begroot saldo baten en lasten		-660		-567		-429		-517
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve		207		207		142		170
Vrijval bestemmingsreserve		148		148		147		147
Toevoegingen aan bestemmingsreserve		0		0		0		0
Begroot resultaat (te dekken uit alg. reserve)		-305		-213		-140		-200

*) betreft voorlopige cijfers

Kasstroomoverzicht

(x € 1.000)

Resultaat (te dekken uit algemene reserve)

Mutaties in bestemmingsreserve

Mutaties in werkkapitaal

Kasstroom uit operationele activiteiten

Desinvesteringen mat. vaste activa

Resultaat deelnemingen

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

Aflossingen van langlopende schulden

Kasstroom uit financieringsactiviteiten

Mutatie geldmiddelen

**) betreft voorlopige cijfers*

Saldi geldmiddelen:

Beginstand boekjaar

Eindstand boekjaar

Mutatie

	Primaire begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijziging	Primaire begroting 2022	Werkelijk 2021*
	-305	-213	-140	-200
	-355	-355	-289	-317
	810	1.218	1.079	1.286
Kasstroom uit operationele activiteiten	150	650	650	769
Desinvesteringen mat. vaste activa	0	0	0	0
Resultaat deelnemingen	0	0	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	0	0	0	0
Aflossingen van langlopende schulden	-150	-650	-650	-763
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-150	-650	-650	-763
Mutatie geldmiddelen	0	0	0	6
<i>*) betreft voorlopige cijfers</i>				
Saldi geldmiddelen:				
Beginstand boekjaar	9	9	9	3
Eindstand boekjaar	9	9	9	9
Mutatie	0	0	0	6

Toelichting op de programmabegroting

Zoals eerder reeds is vermeld, dient nadrukkelijk rekening gehouden te worden bij elke vergelijking ten opzichte van jaren t/m 2017 van de kerncijfers, exploitatie e.d. van WAA op totaalniveau over de jaren 2018 en verder, dat de totale SW-populatie waarvoor WAA vanaf 2018 de WSW uitvoert, fors lager is dan in voorgaande jaren. Dit omdat vanaf 2018 geen sprake meer is van een integrale maar van een deelluitvoering van de WSW voor de gemeenten via WAA. Vanaf 1-1-2018 staan gemeenten nl. zélf aan de lat voor de uitvoering van het beschutte deel van WSW.

Rijksvergoeding WSW (excl. Covid-19 bijdragen)

	Primaire begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijzig.	Primaire begroting 2022	Werkelijk 2021*
Rijksvergoeding WSW regulier	11.489	11.735	11.975	11.756
Bij: bonus Begeleid werken	0	0	0	0
Af: korting rechtmatigheid	0	0	0	0
Totaal rijksbijdrage	11.489	11.735	11.975	11.756
Aantal SE incl. Begeleid werken	377,0	391,5	414,2	412,9
Rijkssubsidie regulier per SE (x € 1)	30.673	29.975	28.911	28.486

* Voorlopige cijfers en rijksbijdrage excl. eenmalige Covid-19 compensatie 2021

De omvang van de door het Schap van de (deelnemende) gemeenten te ontvangen vergoeding is gebaseerd op:

- de Rijksbijdrage WSW bijdrage als onderdeel van het participatie-budget 2023 zoals die in de decembercirculaire 2021 van SZW gepubliceerd is en
- op een raming van de gemiddelde WSW-bezetting per gemeente voor 2023 per gemeente.

Ondanks de jaarlijkse kortingen op de rijkssubsidie per SE t/m 2020, is deze in 2021 gestegen. Dit m.n. door niet begrote extra uitstroom WSW op landelijks schaal vanaf 2019 tot en met 2021 die, bij een gelijkblijvend macrobudget over 2021, in 2021 zorgde voor een hogere rijksbijdrage per WSW arbeidsplek bij landelijk minder WSW-ers. En omdat deze methodiek bij het Rijk ook voor komende jaren niet verandert, is dit een effect dat ook doorwerkt in volgende jaren. Deze ontwikkeling was in eerste instantie in de WAA begroting niet verwacht en begroot voor 2021 en volgende jaren. Hierdoor is ook de rijksbijdrage 2022 na 1^e begrotingswijziging en volgende jaren hoger dan in de primaire begroting 2022. In deze primaire begroting 2023 is de rijksbijdrage opgemaakt volgens de decembercirculaire 2021 en tevens met een verwachte LPO (loonprijscompensatie) van 1,85%. De loonkosten per fte WSW zullen in 2023 stijgen met 2,25% t.o.v. 2022. Door een verwachte hogere stijging van rijkssubsidie per SE blijft de subsidieratio (rijkssubsidie t.o.v. de loonkosten WSW) in 2023 ongeveer 88,0%.

Diverse baten

In 2021 betreft dit de voor heel 2021 via gemeenten van het Rijk ontvangen eenmalige zogenaamde coronabijdrage om de gevolgen van Covid-19 op de bedrijfsvoering te mitigeren. In 2021 bedroeg deze eenmalige bijdrage ongeveer € 719 per arbeidsjaar WSW. Voor alle jaren na 2021 is een eventuele bijdrage uit dien hoofde als PM geraamd.

Overige uitvoerings- en plaatsingskosten

Dit betreft de vergoeding aan WAA groep nv voor het uitvoeren van de WSW, conform de Uitvoerings- en plaatsingsovereenkomst tussen het Schap en WAA groep nv.

	Primaire begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijzig.	Primaire begroting 2022	Werkelijk 2021*
Uitvoerings- en plaatsingskosten per SE	32.395	32.259	31.390	31.189
Dekkingsgraad rijkssubsidie : Uitvoerings- en plaatsingskosten per SE	0,95	0,93	0,92	0,91

*) betreft voorlopige cijfers

Ten opzichte van de realisatie 2021 stijgen de bruto uitvoerings- en plaatsingskosten per SE in 2022 en 2023. Dit vooral door de daling van de toegevoegde waarde en als gevolg van CAO hogere WSW- en reguliere personeelskosten per fte in 2022. De dekkingsgraad verbetert doordat t/m 2026 vrij beschikbaar eigen vermogen van WAA groep nv wordt ingezet ter beperking van de stijging en doordat de rijksbijdrage per Se meer stijgt dan de uitvoeringsbijdrage. Enerzijds dit door een meer dan eerder verwachte verhoging van de rijksbijdrage per Se, anderzijds door genoemde eigen vermogen inzet waardoor WAA in haar bedrijfsvoering in staat is deze kostenstijgingen voor Het Schap beperkt te houden.

Personeelskosten bestuur

	Primaire begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijzig.	Primaire begroting 2022	Werkelijk 2021 *
Salarissen en sociale premies	21	21	21	16
Totaal	21	21	21	16

* Voorlopige cijfers

Rentekosten minus –opbrengsten

	Primaire begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijzig.	Primaire begroting 2022	Werkelijk 2021 *)
Rentekosten leningen o/g	38	51	51	46
Rentekosten overige	0	0	0	0
Renteopbrengsten	0	0	0	0
Totaal	38	51	51	46

* Voorlopige cijfers

De rentekosten stijgen in 2021 na 1^e begrotingswijziging t.o.v. de primaire begroting door een met ingang van 2021 ingevoerde negatieve rente op grote delen van de lopende betaalrekeningen bij huisbankiers. In de primaire begroting 2022 dalen de rentekosten t.o.v. 2021 door aflossingen op langlopende leningen.

Kosten uitplaatsingen en herindicatie

Dit betreft de vergoeding aan WAA groep nv voor het uitvoeren van uitplaatsingen en herindicatie van de WSW, conform de Uitvoerings- en plaatsingsovereenkomst tussen het Schap en WAA groep nv. In 2022 is € 115.000 begroot (2021: € 113.000).

Projectkosten bijdrage aan NV

	Primaire begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijzig.	Primaire begroting 2022	Werkelijk 2021*
Projectkosten bijdrage aan NV	0	0	0	25
Totaal	0	0	0	25

* Voorlopige cijfers

De bijdrage in de projectkosten aan WAA groep nv worden, op basis van bestuursbesluiten, gedekt uit de bestemmingsreserve.

Frictiekosten bijdrage aan NV

	Primaire begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijzig.	Primaire begroting 2022	Werkelijk 2021*
Frictiekosten bijdrage aan NV	207	207	142	145
Totaal	207	207	142	145

* Voorlopige cijfers

De frictiekosten betreffen vooral personeelskosten van boventallig personeel, en worden op basis van bestuursbesluiten gedekt uit de bestemmingsreserve.

Overige algemene kosten

	Primaire begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijzig.	Primaire begroting 2022	Werkelijk 2021*
Accountantskosten	48	46	47	50
Kosten modernisering WSW	0	125	25	36
Onvoorzien	25	24	25	0
Overige	12	10	11	10
Totaal	85	205	108	86

* Voorlopige cijfers

De kosten modernisering WSW betreffen m.n. de inzet van projectleiding en externe deskundigen vanuit een gemeenschappelijke vraag en gemeenschappelijk belang van alle drie de deelnemende gemeenten te dekken voor het geval de voorgenomen integratie van WAA en het sociale domein van de gemeente Venlo doorgaat.

Onder de post Onvoorzien zijn, naast een budget voor onvoorziene zaken, in 2022 (evenals voorgaande jaren) ook middelen begroot om eventuele verschillen tussen de ontvangen rijksbijdrage en uitvoerings- en plaatsingsbijdrage WSW a.g.v. afwijkingen tussen begrote en feitelijk ingevulde WSW-bezetting bij het Schap te kunnen opvangen.

Bijdragen aan WAA groep nv

Via de uitvoerings- en plaatsingsbijdrage is de eenmalige rijkscompensatie over 2020 en 2021 om de gevolgen van Covid-19 op de bedrijfsvoering te mitigeren, in lijn met bestuurlijke besluitvorming, volledig doorbetaald aan WAA groep nv. Dit zal ook gebeuren met eventuele volgende compensaties. Hierdoor worden de gevolgen van Covid-19 op de bedrijfsvoering / exploitatie en de compensatie hiervoor binnen de WAA constellatie zowel materieel als formeel gematched. In verband met het afwijkende en eenmalige karakter van zowel de ontvangst als doorbetaling van deze Coronabijdrage van het Rijk resp. gemeenten via de Rijksbijdrage WSW, wordt de ontvangst hiervan in de exploitatie

van het Schap apart verantwoord onder Diverse baten. De doorbetaling aan WAA groep nv wordt ook apart verantwoord onder deze post Bijdragen van/aan Derden.

Onttrekkingen uit bestemmingsreserve

De hierboven vermelde bijdragen in projectkosten en frictiekosten aan WAA groep nv worden op basis van bestuursbesluiten gedekt uit bestemmingsreserves.

	Primaire begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijzig.	Primaire begroting 2021	Werkelijk 2021*
Projectkosten bijdrage aan NV	0	0	0	25
Frictiekosten bijdrage aan NV	207	207	142	145
Totaal onttrekkingen	207	207	142	170

* Voorlopige cijfers

Toevoeging aan bestemmingsreserve

In 2022 en 2023 is geen toevoeging aan de bestemmingsreserve begroot. De in voorgaande jaren gereserveerde frictiemiddelen zijn naar verwachting toereikend om de geplande ombouw/transitie van WAA volledig te financieren.

Vrijval uit bestemmingsreserve

Vanaf 2020 tot en met 2025 is een jaarlijkse vrijval begroot uit de bestemmingsreserve voor frictie. In 2020 was dit €100.000, en in 2021 t/m 2025 jaarlijks €147.500. Dit omdat de in voorgaande jaren gereserveerde frictiemiddelen per ultimo 2021 naar verwachting voor in totaal €590.000 bovenmatig en niet meer direct noodzakelijk zijn om de geplande ombouw/transitie van WAA uit hoofde van het strategische plan "Samen Anders!" volledig af te financieren. De jaarlijkse vrijval vanaf 2021 gespreid over vijf jaren geschiedt conform genomen bestuursbesluiten.

Gemeentelijke bijdrage WSW ter financiering van het tekort

Bedragen x € 1.000	Primaire begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijzig.	Primaire begroting 2022	Werkelijk 2021 *)
Totaal gemeentelijke bijdrage WSW	600	600	1.100	1.100
Aantal SE incl. Begeleid werken	549,5	568,6	593,6	602,28
Af: naar Werken in buurten	-172,5	-177,1	-179,4	-189,32
Resteert aantal SE	377,0	391,5	414,2	412,96
Gemeentelijke bijdrage per SE (x € 1)	1.591	1.533	2.655	2.654

* Voorlopige cijfers

Taakvelden

Het Schap voert één programma uit, de Wet Sociale Werkvoorziening. De volledige exploitatie van WAA is hierop gericht, waardoor geen sprake is van overheadkosten, resp. kosten die gemaakt worden voor meerdere programma's. Er is derhalve bij het Schap alleen sprake van algemene overheadkosten zijnde indirecte kosten.

Taakvelden (in € 1.000)	Primaire Begroting 2023		Begroting 2022 na 1e wijziging		Primaire Begroting 2022		Realisatie 2021	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
0. Bestuur en Ondersteuning								
0.1 Bestuur		21		21		21		16
0.4 Overhead		151		270		173		175
0.5 Treasury		38		51		51		46
0.8 Overige baten en lasten		207		207		142		145
0.10 Mutaties reserves	355		355		289		317	
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	305		213		140		200	
6.0 Sociaal domein								
6.4 Begeleide Participatie	12.089	12.331	12.335	12.353	13.075	13.117	12.856	12.991
Totaal generaal	12.749	12.748	12.903	12.902	13.504	13.504	13.373	13.373

Kengetallen

Bedragen in €	Primaire begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijzig.	Primaire begroting 2022	Werkelijk 2021*
Aantal WSW-ers in SE (gemiddeld)	549,5	568,61	593,6	602,3
Af: naar Werken in buurten	-172,5	-177,1	-179,4	-189,4
Resteert aantal SE	377,0	391,5	414,2	412,9
Rijkssubsidie regulier per SE	30.673	29.975	28.911	28.486
Uitvoerings- en plaatsingskosten per SE	32.395	31.259	31.390	31.008
Dekkingsgraad rijkssubsidie : uitvoerings- en plaatsingskosten per SE	0,95	0,93	0,92	0,91
Ziekteverzuim WSW	15,0%	14,6%	14,6%	18,4%

* voorlopige cijfers + Covid-19 in verzuim